

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 48 (7775) CÜMƏ, 2 mart 2018-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Qiyməti 40 qəpik

Davamlı tərəqqi sənayenin inkişafından asılıdır

Tarixinin ən qüdrətli dövrünü yaşayan Azərbaycan davamlı iqtisadi inkişafı ilə bir çox ölkələr üçün nümunəyə çevrilib. Bu gün iqtisadi cəhətdən özünü təmin edən, hər hansı xarici yardıma ehtiyac duymayan ölkəmizin yeni-yeni uğurları, əlbəttə ki, düzgün iqtisadi strategiya, məqsədyönlü dövlət siyasəti sayəsində əldə edilib.

Yeni inkişaf konsepsiyasının prioriteti

Dövlətin yeni inkişaf strategiyasının prioritetlərindən biri də qeyri-neft sənayesinin inkişafıdır. Son illər ölkəmizdə həyata keçirilən kompleks islahatlar, bu sahəyə artırılan dövlət qayğısı, sahibkarlara və xarici investorlara yaradılan əlverişli şərait qeyri-neft sənayesinin davamlı inkişafına səbəb olub.

Modern sənayeləşmə siyasətinə uyğun olaraq həyata keçirilən layihələrin reallaşması nəticəsində Azərbaycan regionun sənaye mərkəzinə çevrilməkdədir. Ümumiyyətlə, ölkədə son illər sənaye parkları və sənaye məhəllələrinin yaradılması iqtisadiyyatın tarazlı inkişafının təmin edilməsini nəzərdə tutan siyasətin mühüm hissəsidir. Müasir istehsal infrastrukturuna malik sənaye parkı və sənaye məhəllələrinin fəaliyyəti ölkədə sənaye sahələrinin tərəqqisi-

Yeni iqtisadi strategiya Azərbaycanda qeyri-neft sənayesinin yüksəlişi üçün əlverişli zəmin yaradır

nin, iqtisadiyyatın tarazlı yüksəlişinin təmin edilməsini, habelə istehsal sahələrinin və onun innovasiya istiqamətinin inkişafını nəzərdə tutan dövlət siyasətinin reallaşdırılmasına yönəldilib. Bu cür sənaye komplekslərinin yaradılması ölkənin qeyri-neft sektorunun davamlı inkişafı, iqtisadiyyatın ixrac qabiliyyətinin, idxalı əvəz edən məhsulların istehsalının artırılması, bölgələrdə məşğulluğun təmini, investisiyaların və müasir texnologiyaların cəlb edilməsi kimi ön-cül vəzifələrin yerinə yetirilməsi baxımından xüsusilə əhəmiyyətlidir.

Yerli ehtiyatlardan istifadə etməklə sənaye sahələrinin yaradılması

Qeyri-neft sənayesinin davamlı inkişafında, yerli ehtiyatlardan istifadə etməklə sənaye sahələrinin yaradılması, istehsal prosesinin təşkilində infrastruktur xərclərinin azaldılması, sahibkarlar arasında kooperasiya əlaqələrinin gücləndirilməsi, məşğulluqda sənayenin xüsusi çəkisinin artırılmasında sənaye parkları və sənaye məhəllələri mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Hazırda ölkədə Sumqayıt Kimya Sənaye Parkı, Balaxanı Sənaye Parkı,

Neftçala Sənaye Məhəlləsi fəaliyyət göstərir. Pıralahı, Qaradağ, Mingəçevir sənaye parklarında təməlləşmə işləri görülür. Masallı, Hacıqabul və Sabirabadda yeni sənaye məhəllələri tikilib. Bu il bir neçə sənaye kompleksinin açılışı gözlənilir.

Ümumiyyətlə, son illər ölkəmizdə regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət proqramları çərçivəsində müxtəlif təyinatlı yüzlərlə sənaye müəssisəsi tikilib, minlərlə yeni iş yeri açılıb. Fevralın 27-də Mingəçevir Sənaye Parkında "Mingəçevir Tekstil" MMC-nin ilpik istehsalı üzrə iki müəssisəsinin açılışı da bunu bir daha təsdiq edir.

İldə 20 min ton müxtəlif cür iplik istehsalı

2016-cı il sentyabrın 21-də təməli qoyulmuş Mingəçevir Sənaye Parkında yüngül sənaye məhsulları, o cümlədən ilpik, boyama, toxuma, tikis, corab, ayaqqabı və tibbi kosmetika istehsalı üzrə 9 fabrikin yaradılması qərara alınıb. Sənaye parkında fəaliyyət göstərəcək müəssisələrin xammal təchizatının davamlılığını və etibarlılığını təmin etmək üçün ardıcıl tədbirlər görülür.

Ardı 6-cı səh.

Sosial təminat müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqlarının artırılması haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, sosial təminat müəssisələrində çalışan işçilərin sosial müdafiəsini daha da gücləndirmək və onlara dövlət qayğısını artırmaq məqsədi ilə **qərara alıram**:

- Dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən sosial təminat müəssisələrində çalışan işçilərin Vahid Tarif Cədvəli ilə müəyyən edilmiş aylıq vəzifə (tarif) məaşları 2018-ci il martın 1-dən orta hesabla 10 faiz artırılısın.
- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 mart 2018-ci il

Naftalan Şəhər Mərkəzi Xəstəxanasının tikintisi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, səhiyyə obyektlərinin tikintisinin davam etdirilməsi məqsədi ilə **qərara alıram**:

- Naftalan Şəhər Mərkəzi Xəstəxanasının tikintisinin başa çatdırılması məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 22 yanvar tarixli 3593 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü"nün 1.8.15-ci yarımbəndində göstərilmiş məbləğin 6,166 milyon (altı milyon bir yüz altmış altı min) manatı Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyinə ayrılısın.
- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.
- Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 mart 2018-ci il

Səhiyyə müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqlarının artırılması haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, səhiyyə müəssisələrində çalışan işçilərin sosial müdafiəsini daha da gücləndirmək və onlara dövlət qayğısını artırmaq məqsədi ilə **qərara alıram**:

- Dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən səhiyyə müəssisələrində çalışan işçilərin Vahid Tarif Cədvəli ilə müəyyən edilmiş aylıq vəzifə (tarif) məaşları 2018-ci il martın 1-dən orta hesabla 10 faiz artırılısın.
- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 mart 2018-ci il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 24 noyabr tarixli 375 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət şəhərsalma nəzarətinin həyata keçirilməsi Qaydaları"nda dəyişikliklər edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 24 noyabr tarixli 375 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 11, maddə 1415; 2017, № 11, maddə 2018) ilə təsdiq edilmiş "Dövlət şəhərsalma nəzarətinin həyata keçirilməsi Qaydaları"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 3.5.5-ci yarımbənddə "tələblərə" sözündən sonra ", o cümlədən ərazilərin zonalaşdırılması, tikintinin növü və miqyası ilə bağlı müfəssal qaydalara və yaşayış məntəqələrində yanan sahələrdə tikinti aparılmasının əsas şərtlərinə" sözləri əlavə edilsin.
- 4.3-cü bənddə "yaşayış evinin" sözləri "tikinti obyektinin" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 fevral 2018-ci il

Azərbaycanın xarici siyasət xəttini milli maraqlar diktə edir

Ölkəmizin beynəlxalq aləmdə nüfuzu artır

Nə qədər acınacaqlı olsa da, XXI əsr bəşər tarixinə çoxsaylı insan tələfatına gətirib çıxaran silahlı münaqişələrlə, aparıcı dövlətlər arasında münasibətlərin gərginləşməsi və beynəlxalq birliyin çat verməsi ilə daxil olmuşdur.

Ötən yüzilliyin axırlarında sosializm sisteminin dağılması və soyuq müharibənin başa çatması bir tərəfdən müstəmləkəçilik əsarəti altında olan millətlərin azadlığa qovuşub milli dövlətlərini qurmasına şərait yaratmış, digər tərəfdən isə güc mərkəzlərinin öz mənafeyi naminə dünyanın siyası xəritəsini yenidən tərtib etmək, daha doğrusu, bütün ölkələri parçalamaq iştahasını qabartmışdır.

Dünyanın gözü qarşısında insanlıq dramı yaşanır. İnsan qardaşı insanın qəniminə çevrilir. Bütün Yer kürəsini nəzarət altına almaq səyləri yeni-yeni faciələrə yol açır, yüz minlərlə insan həyatla vidalaşmalı olur, milyonlar insan yurd-yuvasından dırdırdır düşür. Bəşəriyyətin gələcəyi ilə oynayan neoimperializm ilk hədəf kimi İslam dünyasını seçmişdir. "Ərəb baharı"nın "çiçək"ləri qana bürünmüş şəkildə açıldı, Şimali Afrika və Yaxın Şərq qan gölünə çevrildi. Qan axıdılmasın! dayandırmaq barədə fikirləşən də yoxdur. Neoimperialistlər müsəlman dünyasını tapdaq altında saxlamaq üçün bütün mümkün vasitələri işə salırlar. İslam dinini terrorizmlə əlaqələndirmək cəhdləri səngimir,

Məhəmməd ümməti "azad, mədəni dünya"nın düşməni kimi təqdim olunur, müsəlman sivilizasiyasını məhv etmək üçün ən müasir silahlar işə salınır.

Bələ bir ağır şəraitdə nəinki yenica müstəqillik yoluna qədəm qoymuş müsəlman dövlətlərinin, həтта oturuşmuş dövlətlərin varlığını qoruyub saxlaması ümdə vəzifə kimi qarşıya çıxır. Azərbaycan Respublikası da İslam dünyasının bir parçası kimi gah bərbə, gah da dolayı yolla neoimperializmin təzyiqlərinə məruz qalır. Xüsusilə ölkədə keçirilən siyası, yaxud da müxtəlif səpkili beynəlxalq tədbirlər zamanı antiəzərbaycançı şəbəkə dərhal fəalllaşır.

Antiəzərbaycançılar rəsmi Bakıya təzyiq göstərmək üçün həтта idman tədbirlərini də kənara qoymur, idmanla heç bir əlaqəsi olmayan məsələləri gündəliyyə çıxarmağa cəhd edirlər. Bakının 2015-ci ildə evsahibliyi etdiyi I Avropa Oyunlarını xatırlamaq kifayətdir. Qitənin ilk böyük idman tədbirini təşkil etmək kimi son dərəcə məsuliyyətli işi öhdəsinə götürən Azərbaycan o vaxt qarayaxma kampaniyası ilə üz-üzə qalmışdı. İddia olunurdu ki,

Azərbaycanda guya insan hüquqları pozulduğuna, ətraf mühitin mühafizəsi və antikorrupsiya qaydalarına əməl olunmadığına görə belə mütəbər idman tədbirini ölkəmizdə keçirmək olmaz. İş o yere gedib çatmışdı ki, bəzi avropalı siyasətçilər avropalı idmançılarla oyunlar boykot etməyə çağırırdılar. Avropa Parlamenti, Almaniya Bundeştayı və Avropa Şurası Parlament Assambleyası da qarayaxma kampaniyasına qoşulmuşdu. Lakin Azərbaycanca hücum çəkənlər əlibos qaldılar, Avropanın idman ictimaiyyəti siyası dairələrin idmanı siyası alətə çevirmək cəhdini rədd etdi və qitənin ilk olimpiadası ən yüksək səviyyədə təşkil olunub keçirildi.

Bütün təzyiqlərə baxmayaraq, Azərbaycan rəhbərliyinin yürütdüyü xarici siyasət xətti dönməz xarakter almışdır. Diplomatiyamızın fəaliyyəti ölkənin beynəlxalq münasibətlər sistemində sıx inteqrasiyası, dövlətin beynəlxalq aləmdə nüfuzunun möhkəmlənməsi, ayrı-ayrı xarici ölkələrlə əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsi, həmçinin rəsmi Bakının regional və beynəlxalq əhəmiyyətli problemlərin müzakirəsi və həllində yaxından iştirakı ilə səciyyələnilir.

Bu məsələlərə yanaşmada milli maraqlar ön plana çəkilir, dövlətin təhlükəsizliyi ilə əlaqəli məqamlar diqqət mərkəzində saxlanılır.

Ardı 6-cı səh.

Forpost ölkənin marionet prezidenti

Ermenistanda total saxtakarlıqla müşayiət olunan seçkilərin nəticələrinə görə korrupsioner-kriminal rejim dəyişməyəcək, Sarkisyanı elə Sarkisyan əvəzləyəcək

Bu gün Ermənistanda prezident seçkiləri keçiriləcək. Həmişə olduğu kimi, bu seçkilərdə də yenə hansısa ciddi sürpriz gözlənilmir. Hakimiyyətdə yer alan və ölkəni daha çox qanqster-sayağı idarə etməyə üstünlük verən Qarabəg klani nəzərdə tutduğu şəxsi prezident kürsüsündə əyləşəcək. Bu postda köhnə soyadda, lakin yeni adda əyləşəcək şəxsin baş nazir postunu qəsb etməyə hazırlaşan Serj Sarkisyanın marioneti olacağı da qətiyyətlə şübhə doğurmur. Asanlıqla idarə edəcəyi şəxsi Sarkisyan parlamentin əli ilə bu posta əyləşdirəcək. Prezident, hazırda olduğu kimi, 5 il deyil, 7 il müddətinə seçilir və onun namizədliyi ikinci dəfə irəli sürülə bilməz.

Prezident postu uğrunda 2 nəfər "yarışacaq"

2015-ci ildə qəbul olunmuş yeni Ermənistan konstitusiyasına əsasən, ölkə prezidenti əvvəlki qaydada birbaşa seçki vasitəsilə deyil, parlament üzvləri tərəfindən seçilir. Namizədin seçilməsi üçün millət vəkllərinin 75 faizi onun lehinə səs verməlidir. Səsvərmənin birinci turunda qalib müəyyən edilməzsə, ikinci tur keçirilir və qələbə üçün lehinə verilən səslerin 60 faizi kifayətdir. İkinci turda da nəticə əldə edilməzsə, prezidenti millət vəkllərinin ümumi sayının yarsından çoxu seçə bilər.

Ardı 7-ci səh.

Regionun iqtisadi gücü

Artan maliyyə imkanları inkişafa və iqtisadi müstəqilliyə xidmət edir

Son bir neçə ildə global və regional səviyyədə gedən müəkkəb iqtisadi proseslər Azərbaycan iqtisadiyyatına da müəyyən dərəcədə təsirini göstərdi. Xüsusən 2014-cü ilin sonlarından etibarən dünya əmtəə qiymətlərinin, o cümlədən neftin qiymətinin azalması proseslərinin güclənməsi iqtisadi riskləri artırdı. Neftin qiymətinin kəskin aşağı düşməsi qeyri-neft sektorunun inkişafı yolunu seçən ölkəmizdə xarici valyuta gəlirlərinin azalmasına gətirib çıxardı.

Son iki ildə valyuta ehtiyatlarımız 4,5 milyard dollar artıb

Bələliklə, 2015-ci ildən etibarən xarici iqtisadi şoklar və milli valyutanın devalvasiyası şəraitində dünyada maliyyə sisteminin risk səslılığı artmış və maliyyə göstəriciləri pisləşmişdi. Təbii ki, belə şəraitdə milli iqtisadiyyatın dayanıqlılığının möhkəmləndirilməsi çağırışları daha da aktuallaşdı, adekvat tədbirlərin, o cümlədən yeni iqtisadi islahatların həyata keçirilməsinə başlandı. Əlbəttə, hər bir yeni iqtisadi təşəbbüs o zaman daha effektiv olar ki, onun maliyyələşməsi mümkünləşsin. Bu mənada Azər-

baycanın uğuru onda idi ki, neftin qiymətinin yüksək olduğu əvvəlki dövrlərdə ölkəmiz kifayət qədər yüksək valyuta ehtiyatları yarada bilmişdi. Belə ki, ölkəmizdə uğurla həyata keçirilən neft strategiyası əsasında əldə olunmuş gəlirlər hesabına xüsusən 2005-ci ildən sonra qeyri-neft iqtisadiyyatı inkişaf etdirilmiş, sosial rifah yaxşılaşdırılmış, dövlətin balansında olan aktivlər artmış və ÜDM-in həcmi aşan səviyyədə strateji valyuta ehtiyatları yaradılmışdı. Bunun nəticəsi idi ki, Azərbaycan dünyada iqtisadi artım tempinə görə ön sıralarda qərar tuturdu.

Neftin qiymətinin 3 dəfəyədək aşağı düşməsi Azərbaycanın valyuta ehtiyatlarının da bir qədər azalmasına gətirib çıxarmışdı. Hər bir böhran isə həm bir sınaq, həm də yeni inkişaf dövrünün başlanması deməkdir. Reallıqlar ondan ibarətdir ki, Azərbaycan bu sınaqdan üzəuğ və ləyaqətlə çıxdı. Qəbul edilən fərman və sərəncamlardan sonra yeni iqtisadi islahatların həyata keçirilməsinə başlandı, xüsusən qeyri-neft sektoru istehsalının stimullaşdırılması üçün zəruri tədbirlər həyata keçirildi.

Ardı 6-cı səh.

Nizami Kino Mərkəzində “Bir ailə” bədii filminin təqdimatı olub

Martin 1-də Nizami Kino Mərkəzi və “Ədibin Evi”nin təşkilatçılığı ilə Mir Cəlal Paşayevin 110 illik və Qara Qarayevin 100 illik yubileyləri münasibətilə Azərbaycan mədəniyyətinin bu görkəmli xadimlərinin birgə ərsəyə gətirdiyi “Bir ailə” bədii filminin təqdimat mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva mərasimdə iştirak ediblər.

Azərbaycan kinosunun tarixi xalqımızın salnaməsidir

Filmin nümayişindən əvvəl çıxış edən “Ədibin Evi”nin nümayəndəsi Elnur İmanbəyli bu mədəniyyət ocağının gördüyü işlərdən söz açıb. Deyib ki, son bir ildən artıq müddətdə “Ədibin Evi”nin fəaliyyətinin çox vacib bir hissəsini görkəmli ədib və alim Mir Cəlalın ədəbi və elmi irsinə dair materialları toplamışdır. Bu məqsədlə “Ədibin Evi” Milli Arxiv İdarəsi, Milli Kitabxana ilə çox sıx işləyərək Mir Cəlalın səs yazılarını, əlyazmalarını bir araya gətirib oxucular və tədqiqatçılar üçün əlçatan etməyə çalışır. Bugünkü tədbir də bu mənada önəm daşıyır. Çünki Mir Cəlalın ssenari müəllifi olduğu “Bir ailə” filmi yəni ictimaiyyətə təqdim edilir.

Azərbaycan Respublikası Kinematografıqlar İttifaqının icraçı katibi, əməkdar incəsənət xadimi Cəmil Quliyev ekran əsərinin ölkəmizə qaytarılması və bərpə edilməsi barədə danışıb. Ümumiyyətlə lider Heydər Əliyevin ötən əsrin 70-ci illərinin ortalarında kinematografıqlara gördüyündə “Azərbaycan kinosunun tarixi xalqımızın salnaməsidir” fikrini xatırladan Cəmil Quliyev “Bir ailə” filmi bu gün bu salnaməni yaramadan və yaşadandan ekran əsəri kimi seçiləndirilib. O deyib: “Bu il “Bir ailə” filminin 75 illik yubileyidir. Bu yubiley çox əlamətdar bir

dövrə düşür. Bu il biz görkəmli ədib, alim, istedadlı pedaqoq Mir Cəlal Paşayevin 110, böyük bəstəkar Qara Qarayevin 100, həmçinin Azərbaycan kinosunun 120 illik yubileylərini qeyd edirik. Bu tədbirlərlə bağlı Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyev müvafiq sərəncamlar imzalayıb”.

Fransa kinematografiyasının görkəmli xadimi Anri Lanqluanın “Filmlərin taleyi insanların taleyinə bənzəyir. Hər bir yaradılan filmin üzərində zamanın izi qalır. Filmlə yanaşarkən ona zamanın prizmasından baxmaq lazımdır” fikrini xatırladan Cəmil Quliyev “Bir ailə” filminin də bu qəbildən olduğunu söyləyib.

Bildirilib ki, film 2008-ci ildə akademik Nərgiz Paşayevanın təşəbbüsü ilə bərpə olunub. Azərbaycan Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin köməyi ilə Rusiyadan gətirilmiş bu ekran əsəri hazırda Dövlət Film Fondunda saxlanılır.

Filmin çəkilişləri çox çətin dövrdə, İkinci Dünya müharibəsi illərində aparılıb. O zaman sovet rejissorları Qriqori Aleksandrov və Aleksandr Ivanov Bakıya gəlmişdilər. Bakı Kinostudiyasında üç film - “Xəzər dənizçiləri” sənədli filmi, “Bir ailə” və “Sualtı qayıq T9” bədii filmləri çəkildi. Əfsuslar olsun ki, bu filmlərin ekranlara çıxmasına qadağa qoyuldu. Çünki bu filmlərdə Azərbaycan xalqının şü-

caəti, qəhrəmanlığı, Böyük Vətən müharibəsində qələbə qazanmaq naminə misilsiz xidmətləri tərənnün olunurdu. Təbii ki, bu, Moskvada, Kremldə əyləşənlərin xoşuna gəlməmişdi. Ona görə də bu filmlərə qadağa qoyuldu.

“Bir ailə”nin əsas qəhrəmanı Azərbaycan xalqıdır

Filmin çox cəsarətli ekran əsəri olduğunu vurğulayan Cəmil Quliyev deyib: “Bu filmə heç bir şüar yoxdur. Filmin əsas qəhrəmanı Azərbaycan xalqı, onun fədakar övladlarıdır. Ekran əsərində çox maraqlı qadın surətləri də var. Onlar Azərbaycan qadınının vətənpərvərliyini, gücünü əks etdirir. Filmin bütün dramaturji quruluşu və bədii təsviri Mir Cəlal Paşayevin rəhbərliyi altında həyata keçirilib”.

Diqqətə çatdırılıb ki, bu filmə ilk dəfə Azərbaycan kinosunda kinomifonizmdən istifadə olunub. Burada musiqi ilə təsvirin vəhdəti tamaşaçıni heyran qoyur.

“Sənət ölməzdir. Azərbaycan kinosunun uğuru olan bu filmin yenidən bərpə olunması və ekranlara çıxması sənətin ölməzliyinin təsdiqidir”, - deyə Cəmil Quliyev vurğulayıb.

Sonra filmin nümayişi oldu.

1943-cü ildə Bakı Kinostudiyası tərəfindən çəkilmiş bu film İkinci Dünya müharibəsində fəşizm üzərində qazanılan qələbədə Azərbaycan neftinin rolundan və xalqımızın vətənpərvərliyindən bəhs edir. Filmin ssenari müəllifi Mir Cəlal Paşayev, bəstəkarı Qara Qarayev, rejissorları Rza Təhməsin, Mikayıl Məmmədov və Qriqori Aleksandrovdur. Rollarda Xosrov Məlikov, Mərziyə Davudova, Lyubov Orlova, Həkkümə Qurbanova, Mirzə Babayev və digərləri çəkiliblər. Film bəstəkar Qara Qarayevin kinoda ilk işidir.

Sovet arxivlərindən tapılan sənəddə filmə qadağa qoyulması ilə bağlı yazılıb: “Bir ailə” kinofilminin də Böyük Vətən müharibəsi və həmin müharibədə Kommunist Partiyasının rolu kifayət qədər əks olunmayıb...” Səbəb aydındır: Mir Cəlal Paşayev öz ssenarisində göstərdi ki, müharibənin bütün yükü sadəcə xalqın üzərinə düşür. O, öz çörək payını da müxtəlif millətlərin Bakıya təxliyə edilməsi məyusəndələri ilə bölüşən Azərbaycan xalqının qonaqpərvərliyindən, fədakarlığından bəhs edirdi. Amma ssenaridə partiya fəallarınn mənafeviyatı moizələrinə, nitqiləri-

nə yer verilməmişdi... Məsələnin kökündə həm də Azərbaycan qarşı müstəmləkəçi və qısqanc baxış dayanırdı. Elə Bakıya Qəhrəman şəhər adı verilməməsinin də səbəbi bu idi...

Film vahid süjet xətti ilə bir-birinə bağlı olan üç novelladan ibarətdir. Ekran əsərinin süjeti cəbhədə olan azərbaycanlı tankçı Nəcəfin birgünlük məzuniyyət zamanı aşiq olduğu Katya adlı rus qıza məhəbbəti ətrafında qurulub. Belə ki, əsgər yoldaşı yaxınlıqdakı şəhərdə tanış-bilişi olmayan Nəcəfə öz ev ünvanını verir. Nəcəf isə ünvanı səhv salır, başqa ailənin qapısını döyür. Ailə onun səhv gəldiyini bilsə də, üzünə vurmur, mehribanlıqla qarşılayır. Bir gündə Nəcəfə ailənin qızı Katya arasında sevgi bağı yaranır. Katya rolunu Lyubov Orlova, Nəcəf rolunu isə görkəmli aktyor Xosrov Məlikov ifa edib.

Naməlum şədevr

Sovet kinosunun ulduzlarından biri Lyubov Orlova xatırlayırdı: “Bakı qaçqınlarla dolu idi, almanlar isə artıq Kırım, Rostovu alıb Qafqazın üzərinə yeriyirdilər. Biz isə Bakı Kinostudiyasından çıxmayaraq gecə-gündüz çəkiliş aparırdıq”.

Kinoşünas Aydın Kazımzadə “Azərbaycan kinematografıqları”

kitabında filmə bağlı belə bir maraqlı faktı qeyd edib: “Çəkiliş zamanı səhnələrdən birində tankın partladılması ləntə alınmalı idi. Rejissorun və Orlovanın xahişi ilə çəkiliş meydançasına hərbi hissədən tank gətirilir. Tankın çəkilişdən sonra hərbi hissəyə qaytarılacağı deyilir. Partlayış saxta olmalı, səhnəni müxtəlif nöqtələrdən dörd kamera çəkməli idi. Amma tank həqiqətən partlayır. Həyəcan sığınları verilir və partlayış səsinə yaxınlıqda yerləşən hərbiçilər gəlirlər. Bir göz qırpımında çəkiliş meydanı əhatəyə alınır. Partlayış vaxtı dörd kameradan üçü işləmir. Çünki partlayışdan şok yaşayan operatorlar kameranı işə sala bilmirlər. Yalnız operator Koretski özünü itiməyib və çəkiliş davam etdirib. Beləliklə, cəbhəyə göndiriləcək tank məhv olub...”

Tanınmış kinoşünas Ayaz Səliyev filmə bağlı fikirlərini jurnalistlərlə bölüşərək deyib: “Bir ailə” filmi naməlum sədəvdir. Bu, Azərbaycan kinosunda ilk filmə deyil ki, müstəqilliyin ab-havası duyulur. Bu da Mir Cəlal Paşayevin ssenarisi əsasında reallaşmış. “Bir ailə” Azərbaycanın son dərcə ləyaqətli övladlarının İkinci Dünya müharibəsində əvəzsiz rolundan bəhs edən filmədir. Bu gün bu filmin üzə çıxması çox əhəmiyyətlidir”.

Beynəlxalq təşkilatlarda təmsilçilik hər bir dövlətin xarici siyasətində prioritet istiqamətlərdən birini təşkil edir. Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra beynəlxalq aləmə sıx inteqrasiya kursunu seçərək global siyasi proseslərə əsaslı təsir imkanları olan aparıcı təşkilatlarla, o cümlədən BMT ilə əməkdaşlığa mühüm önəm verib. BMT Baş Məclisinin 1992-ci il martın 2-də keçirilən 46-cı sessiyasında Azərbaycan Respublikasının BMT-nin üzvlüyünə qəbul olunması barədə qətnamə qəbul olunub. Bu gün həmin tarixdən 26 il ötür.

Haqq səsimizi dünyaya çatdıran ilk beynəlxalq tribuna

BMT-yə üzv qəbul olunmaqla Azərbaycan ilk növbədə beynəlxalq səviyyədə özünün maraq və mənafelərini müdafiə etmək üçün əlverişli tribuna qazandı. Bu təşkilatla əməkdaşlığa başladıldıqdan sonra respublikamız bu mötəbər qurum platformasından beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətini Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə cəlb etdi, BMT-nin potensial imkanlarından istifadə etmək probleminin ədalətli həllinə çalışdı. 1993-cü il ərzində BMT-nin Təhlükəsizlik Şurası Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair 30 aprel 1993-cü ildə 822, 29 iyul 1993-cü ildə 853, 14 oktyabr 1993-cü ildə 874 və 12 noyabr 1993-cü ildə 884 sayılı qətnamələr qəbul etdi. Bunlardan başqa, Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində Azərbaycan əhalisinin doğma torpaqlarından qaçqın və məcburi köçkün düşməsindən narazı həttili hissi keçirərək BMT-nin Baş Assambleyası 1993-cü ildə plenar iclasında “Azərbaycanda olan qaçqın və məcburi köçkünlərə fəvqəladə beynəlxalq yardımın göstərilməsi haqqında” qətnamə qəbul edib.

Ulu öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ildə hakimiyyətə dönüşündən sonra ölkəmizin BMT tribunasından daha səmərəli istifadə etməsi diqqəti cəlb edir. Məhz ümumiyyətlə lider Heydər Əliyevin sayəsində Azərbaycan BMT platformasından beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətini Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə daha çox cəlb etməyə başladı. 1994-cü ilin sentyabrında BMT Baş Məclisinin iclasında nitq söyləyən Heydər Əliyev bu tribunadan Azərbaycanın haqq səsinin dünyaya çatdırıb, Ermənistanın ölkəmizə

qarşı təcavüzünü və onun ağır nəticələrini beynəlxalq aləmə bəyan edib. 1995-ci ilin oktyabrında BMT-nin 50 illik yubileyi ilə bağlı keçirilən BMT Baş Məclisinin xüsusi təntənəli iclasında iştirak edən Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyev bu qurumun yüksək kürsüsündən dünya dövlətlərinə müraciət edərək mövcud global problemlərə dair Azərbaycan Respublikasının prinsiplər mövqeyini açıqlayıb, xüsusilə Ermənistanın təcavüzünün aradan qaldırılması ilə bağlı beynəlxalq səylərin artırılmasına çağırıb. Heydər Əliyev 2000-ci ilin sentyabr ayında BMT-nin Minillik Zirvə Toplantısında da iştirak edib. Ulu öndər çıxışında globalizasiya mövzusunda toxunub, həmçinin Cənubi Qafqazda təhlükəsizlik məsələlərinə Azərbaycanın verdiyi töhfələri qeyd edib.

1992-1996-cı illər ərzində BMT TŞ-nin sədri və BMT Baş katibi Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünü, suverenliyini təsdiqləyən və münaqişənin sülh yolu ilə həll olunmasına yönəlməli ATƏT-in Minsk qrupunun səylərini dəstəkləyən münaqişə üzrə bir sıra bəyanatlarla çıxış ediblər. 1996-cı ildə BMT Baş Assambleyası “BMT və ATƏT arasında əməkdaşlıq haqqında” qətnaməsində Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü yenidən təsdiqləyib.

Ermenistana vurulan siyasi-diplomatik zərbə

Bu gün Azərbaycan xarici siyasətdə BMT ilə əlaqələrin inkişafına mühüm önəm verir. Bununla yanaşı, ölkəmiz Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi dörd qətnamənin hələ də yerinə yetirilmədiyini hər zaman diqqətdə saxlayır və onların həyata keçirilməsinin işlək mexanizmin yaradılmasını ümdə məsələ kimi irəli sürür. Məhz Azərbaycan nümayəndə heyətinin təşəbbüsü ilə BMT Baş Məclisinin 2006-cı il sentyabrın 7-də keçirilən 60-cı sessiyasının 98-ci plenar iclası və 2008-ci il martın 14-də keçirilən 62-ci sessiyasının 86-cı plenar iclasında “Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində vəziyyət” adlı qətnamələr qəbul edilib. Bu sənədlərdə Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində ermənilərin məskunlaşdırılması, həmin ərazilərdə yaşınlrın törədilməsi pislənir, Təhlükəsizlik Şurasının məlum

dörd qətnaməsinə istinad edilməklə erməni silahlı qüvvələrinin işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərindən dərhal, təməmlə və qeyd-şərtsiz çıxarılması tələb olunur. Bununla yanaşı, qətnamələrdə Azərbaycanın suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə hörmət ifadə olunur, eləcə də öz torpaqlarından qovulmuş azərbaycanlıların doğma yurdlarına qayıtmaq hüququ bir daha təsdiqlənir.

Azərbaycan Prezidentinin ötən il sentyabrın 20-də Nyu Yorkda BMT-nin Baş Assambleyasının 72-ci sessiyasının açılışında etdiyi çıxış ölkəmizin Ermənistanə növbəti siyasi-diplomatik zərbəsi kimi tarixə düşdü. Bununla həm də Ermənistanın beynəlxalq səviyyədə ifşası istiqamətində növbəti uğurlu addım atıldı. Prezident İlham Əliyev çıxışında öncə Ermənistanın işğalçı siyasətindən və BMT-nin qərarlarının hələ də icra olunmamasından bəhs etdi. Prezidentin xüsusi vurğuladığı məqam isə Ermənistan prezidentini hərbi kriminal andlandırması idi. Tam yerinə düşən bu ifadədə hazırda Ermənistanə rəhbərlik edən Serj Sarkisyanın terrorçu mahiyyətini bütün incəliklərinə qədər ifadə edir. Ən əsası isə ondan ibarətdir ki, Ermənistan hakimiyyəti S.Sarkisyanın hərbi cinayətkar olduğunu heç vaxt təkbiz edə bilmədi.

Prezident İlham Əliyevin Dağlıq Qarabağ məsələsində toxunduğu digər aktual məsələ BMT qətnamələrinin icrasız qalması barədə idi. BMT-nin qərarları 24 il əvvəl qəbul olunsada da, hələ də icra edilməyib. Baxmayaraq ki, ötən bu müddətdə təşkilatın digər qərarları vaxtında icra olunub. Azərbaycana qarşı bu haqsızlıq təəssüf doğurmaqla yanaşı, ölkə ictimaiyyətində dünyanın bu mötəbər təşkilatına olan etimadı da azaldır. Azərbaycan tərəfi dəfələrlə bu məsələni gündəliyə gətirib və qərarların dərhal icra olunması üçün BMT-də islahatların keçirilməsinin zəruriliyini bildirib.

Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya regionundan BMT TŞ-yə seçilən ilk ölkə

Azərbaycan BMT-nin seçili orqanlarında da fəal iştirak edir. Bu sırada ən mühüm nailiyyəti ölkəmizin 2011-ci ilin oktyabr ayında BMT Baş Məclisinin plenar iclasında gizli səsvermənin nəticələrinə əsasən, bu mötəbər təşkilatın

Təhlükəsizlik Şurasına üzv seçilməsi idi. Bu möhtəşəm hadisə dövlət müstəqilliyimizin bərpasını 20-ci ildönümünə təsadüf etdiyi üçün cəmiyyətimizin xoş ovqatını daha da rəvnəqləndirdi. Azərbaycan Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya regionunda BMT TŞ-nin üzvü seçilən ilk ölkədir. Bununla yanaşı, Azərbaycanın BMT TŞ-nin üzvü olarkən ən mühüm müvəffəqiyyəti 2012-ci ilin may ayında, BMT TŞ-yə sədrlik etdiyi dövrdə terrorçuluğa qarşı mübarizəyə dair öhdəliyin təmin olunması yolu ilə beynəlxalq əməkdaşlığın gücləndirilməsi məvzusunda yüksək səviyyəli konfransın keçirilməsi idi. Bu, Azərbaycanın diplomatiya tarixində əldə edilməsi ən böyük nailiyyətlərdən biri olmaqla beynəlxalq aləmdə çəkisiz artması, ölkəmizin dünya siyasətindəki müxtəlif global problemlərin müzakirəsinə cəlb olunması, regional siyasətlə yanaşı, dünya siyasətinin də əsas aktorlarından birinə çevrilməsi demək idi.

Azərbaycan BMT TŞ-yə üzvlüyü və sədrliyi dövründə üzərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirdi, iki il ərzində dünyada sülh və təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində səylərini davam etdirdi. Ölkəmiz beynəlxalq hüquq normalarının və ədalətin müdafiəsinə çalışdı, TŞ-yə sədrliyi zamanı sülh və beynəlxalq təhlükəsizliyə dair global, yaxud regional əhəmiyyətli məsələlərin gündəliyinə müəyyənleşdirdi. Təbii ki, Azərbaycanın bütün məsələlərlə bağlı özünün mövqeyi var idi. Digər tərəfdən, Azərbaycanın BMT TŞ-də fəaliyyəti ərzində diplomatiyamızın səyləri dövlətimizin milli maraqlarının global səviyyədə genişləndirilməsinə yönəldi. Terrordan və işğaldan əziyyət çəkmiş ölkə kimi Azərbaycan beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyə yarıdan təhdidləri, o cümlədən Ermənistanın təcavüzkar siyasətini daim gündəmdə saxladı.

Bütün sahələrdə fəal əməkdaşlıq

Azərbaycan ötən 26 ildə BMT-nin bir çox xüsusi qurum və orqanları ilə də fəal əməkdaşlıq edib. Bu sırada BMT-nin İnkişaf Proqramı (BMT İP), BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığı, BMT-nin Uşaq Fondu, BMT-nin Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı, Sənaye İnkişaf Təşkilatı, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı, BMT-nin Qadınlar Fondu, Atom Ener-

Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan mədəniyyətinə verdiyi töhfələr UNESCO-nun diqqətindən yayınmayıb. 2004-cü ilin sentyabrında Mehriban xanım Əliyeva musiqinin, ədəbiyyat və poeziyanın inkişafına verdiyi töhfələrə, dünya mədəniyyətlərinin mübadiləsi sahəsindəki xidmətlərinə və UNESCO-nun ideyalarına göstərdiyi sədaqətə görə bu təşkilatın “Xosməramlı səfiri” adına layiq görüldü. Bəşəriyyətin maddi və qeyri-maddi mədəni irsinin populyarlaşdırılması, mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafı naminə göstərdiyi səylərinə, mədəni müxtəlliliyin möhkəmləndirilməsinə sanballı töhfələrinə görə Mehriban xanım Əliyevaya UNESCO-nun “Qızıl Motosat” medalı da verilib.

UNESCO qeyri-hökumət təşkilatları yaxından iştirak edir. Belə təşkilatlardan biri də Heydər Əliyev Fondudur. Məhz Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsləri ilə Heydər Əliyev Fondu Azərbaycan mədəni irsinin UNESCO səviyyəsində təbliği istiqamətində mühüm işlər görüb. İndiyədək Məhəmməd Füzulinin 500 illik, “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanının 1300 illik, N.Tusinin 800 illik, Mirzə Kazımbəyin 200 illik, akademik Yusif Məmmədəliyevin 100 illik, rəssam-xalqçı Lətif Karimovun 100 illik, “Leyli və Məcnun” operasının ilk tamaşasının 100 illik, Akademik Musa Əliyevin 100 illik, yazıçı Mir Cəlal Paşayevin 100 illik, rəssam Səttar Bəhlulzadənin 100 illik yubileylərinin UNESCO səviyyəsində qeyd edilməsi ölkəmizlə bu təşkilat arasındakı uğurlu əməkdaşlığın bariz nümunəsidir. Bütün bunlarla yanaşı, Azərbaycan müğamı, xalçası, aşiq musiqisi, tar ifası, Novruz bayramı, kələgayı sənəti UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Reprezentativ siyahısına, Çovkən-Qarabağ atüstü oyun əməli isə qurumun təqdimatına əhtiyacı olan Qeyri-Maddi Mədəni İrs Siyahısına daxil edilib. Eyni zamanda, Qız qalası, İrəşəşlər, Şirvanşahlar sarayı və Qobustan Dövlət Tarix və Bədii Qoruğu da UNESCO-nun Dünya İrsi Siyahısına salınıb.

Azərbaycan bu gün bir çox mötəbər təşkilatların üzvü olmaqla onların işində yaxından iştirak edir. Belə təşkilatlardan biri olan BMT ilə səmərəli əməkdaşlıq Azərbaycanın beynəlxalq əlaqələrinin inkişafında mühüm rol oynamaqla yanaşı, respublikamızın dünya miqyasında nüfuzunun möhkəmlənməsinə, ilimlərin inkişafına və sivilizasiyalararası dialoqun inkişafına, multikulturalizm dəyərlərinin yayılmasına göstərdiyi təşəbbüslər BMT tərəfindən ən yüksək səviyyədə dəstəklənir. Bütün bunlar Azərbaycanın BMT-nin nüfuzlu üzvlərindən biri olmasından xəbər verir.

Rəşad CƏFƏRLİ, “Azərbaycan”

“Azərbaycan Respublikasında xalça sənətinin qorunmasına və inkişaf etdirilməsinə dair 2018-2022-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 3-cü bəndini rəhbər tutaraq, xalçaçılıq ənənələrinin qorunması və inkişaf etdirilməsi, bu sahədə ixrac potensialının artırılması və əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsi məqsədilə **qərara alıram**:

- “Azərbaycan Respublikasında xalça sənətinin qorunmasına və inkişaf etdirilməsinə dair 2018-2022-ci illər üçün Dövlət Proqramı” təsdiq edilsin (əlavə olunur).
- Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi:

2.1. bu sərəncamın 1-ci hissəsi ilə təsdiq edilmiş Dövlət Proqramında nəzərdə tutulan tədbirlərin həyata keçirilməsini əlaqələndirsin;

2.2. Dövlət Proqramının icrasının gedişi barədə ilde bir dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin.

- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 fevral 2018-ci il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 6 iyun tarixli 648 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Yerli icra hakimiyyətləri haqqında Əsasnamə”də dəyişikliklər edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 2 oktyabr tarixli 786-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi ilə əlaqədar **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 6 iyun tarixli 648 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 6, maddə 542; 2013, № 1,

maddə 29, № 2, maddə 117, № 3, maddə 246, № 8, maddə 909, № 10, maddə 1155, № 12, maddə 1514; 2014, № 5, maddələr 477, 487, № 9, maddə 1027, № 12, maddə 1577; 2015, № 3, maddə 271, № 9, maddə 1005, № 11, maddə 1322, № 12, maddə 1448; 2016, № 2 (II kitab), maddə 273, № 5, maddələr 859, 864, № 8, maddə 1384, № 9, maddə 1464, № 10, maddə 1647, № 11, maddə 1835; 2017, № 3, maddə 353, № 4, maddə 545, № 5, maddə 807, № 8, maddə 1521, № 10, maddə 1797)

ilə təsdiq edilmiş “Yerli icra hakimiyyətləri haqqında Əsasnamə”nin 3.15.2-ci yarımbəndinə “orqanlarında” sözündən sonra “, yerli özünüidarəetmə orqanlarında və publik hüquqi şəxslərdə” sözləri və “orqanlarla” sözündən sonra “(qurumlarla)” sözü əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 fevral 2018-ci il

Azərbaycan Respublikasında xalça sənətinin qorunmasına və inkişaf etdirilməsinə dair 2018-2022-ci illər üçün Dövlət Proqramı

1. Giriş

Son illərdə Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişafı sahəsində həyata keçirilən davamlı islahatlarla əlaqədar ən qədim təbiiqi sənət növlərindən biri olan xalçaçılığa diqqət artırılmışdır.

Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət proqramları çərçivəsində ölkədə xalçaçılıq ənənələrinin bərpası, xalçaçılığın inkişafı ilə bağlı müvafiq tədbirlər nəzərdə tutulmuşdur və bu sahə ilə məşğul olan şəxslərə zəruri dövlət dəstəyi göstərilir.

Xalçaçılıq dekorativ-təbiiqi sənətin ən geniş yayılmış növlərindən biridir. Xalçalar tarixən həm Azərbaycan xalqının məişətinin ayrılmaz hissəsi, həm də milli mədəniyyətinin bariz nümunəsi olmuşdur. Hər bir xalça toxunduğu yerin təbiəti, onu yaradan insanların dünyagörüşü və inancları ilə bağlı simvolları əks etdirən sənət əsəridir. Ayrı-ayrı regionların coğrafiyası, tarixi, mədəni və dini mühiti xalçanın özünəməxsus ornament, kompozisiya və digər elementlərinə təsir göstərir. Məhz bu mənada xalçaçılığın inkişafı tarixi, mədəni və maddi irsin qorunması baxımından müstəsna əhəmiyyət kəsb edir.

Dünyada xalça ticarəti istehsal texnikası, investisiya məbləği və bazar strukturuna görə iki qrupa bölünür: əl və sənaye üsulu ilə toxunan xalçalar. Əllə toxunan xalçalar mədəni və maddi irsin qorunmasına söykənən istehsaldir. Sənaye üsulu ilə hazırlanan xalçalar isə daha çox investisiya tələb edən və texniki tekstil kategoriyasına aid edilə biləcək istehsaldır.

Beynəlxalq təcrübədə bu sahədə həyata keçirilən dəstək tədbirləri aşağıdakı istiqamətləri əhatə edir:

- əl xalçası istehsalına vergi güzəştlərinin tətbiq edilməsi;
- xammal təminatının dəstəklənməsi;
- peşə təhsilinin dəstəklənməsi;
- xalçaçılıq üzrə əsas beynəlxalq sərgilərdə iştirakın qismən maliyyələşdirilməsi;
- ixrac bazarlarının araşdırılması və müəyyən edilməsi işinin dəstəklənməsi;
- xarici bazarlarda reklam və təşviqat fəaliyyətinin dəstəklənməsi;
- daxili bazarın qorunması;
- istehsalçılara müxtəlif texniki dəstək verilməsi;
- xalçaçılıq sahəsində araşdırmaların dəstəklənməsi.

Xalçaçılıq işinin inkişafını dəstəkləyən ölkələr, əsasən, xalçaçılıq sahəsində ölkə brendlərinin yaradılmasına və xarici bazarlarda təşviq edilməsinə xüsusi əhəmiyyət verirlər. Bu isə həmin ölkələrdə xalça istehsalının rəqəbat qabiliyyətinin yüksəlməsinə şərait yaradır.

“Azerbaijan carpet” (“Azərbaycan xalçası”) ölkə brendinin yaradılması və xarici bazarlarda tanınması Azərbaycan xalçalarının xarici bazarlarda başqa ölkə brendləri altı altında satılmasının qarşısının alınması baxımından olduqca əhəmiyyətlidir.

Yuxarıda qeyd olunan bu və ya digər məsələlər Azərbaycan xalçaçılıq ənənələrinin bərpası, qorunması və inkişafının həm iqtisadi, həm də sənət aspektlərini əhatə edən dövlət proqramının hazırlanmasını zəruri etmişdir.

“Azərbaycan Respublikasında xalça sənətinin qorunması və inkişaf etdirilməsinə dair 2018-2022-ci illər üçün Dövlət Proqramı” (bundan sonra - Dövlət Proqramı) “Azərbaycan xalça sənətinin qorunması və inkişaf etdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2004-cü il 7 dekabr tarixli 799-IIQ nömrəli Qanununa əsasən hazırlanmışdır.

2. Azərbaycanca xalçaçılığın mövcud vəziyyəti

2.1. Ümumi məlumat

Xalçaçılıq Azərbaycan xalqının milli mədəniyyət tarixində özünəməxsus yer tutur. Yüksək estetik əhəmiyyət kəsb edən, milli naxış elementləri və təsvirlərə bəzədilən xovlu və xovsuz xalçaların ornamentləridən kiçik süvenir nümunələrindən tutmuş müxtəlif binaların divar və döşəmə bəzəklərindəki müxtəlif sahələrdə geniş istifadə edilir.

Azərbaycan xalçaları toxunma texnikasına görə 2 əsas qrupa bölünür: xovsuz və xovlu xalçalar. Xovsuz xalçaların yaranması toxuculuq sənətinin ilk dövrlərinə təsadüf edir. Bu qrupa çəten, heşir, palaz, kilim, cecim, verni, səddə, zili və sumax kimi xalçalar daxildir.

Xovlu xalçalar xalça sənətinin texnoloji və bədii inkişafının son dövr məhsuludur. Ümumilikdə Azərbaycanın xovsuz və xovlu xalçaları bədii-texnoloji xüsusiyyətlərinə görə 9 qrup üzrə təsnif və tədqiq olunur: Bakı (Abşeron), Qarabağ, İrəvan, Naxçıvan, Gəncə, Şirvan, Qazax-Borçalı, Quba, Təbriz (Cənubi Azərbaycan). Bu elmi təsnifat şərti xarakter daşıyır və bilavasitə Azərbaycanın ayrı-ayrı bölgələrində mövcud olmuş xalçaçılıq ənənələrinin sistemli şəkildə araşdırılmasına xidmət edir.

2010-cu il noyabr ayının 16-da UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin Keniyanın Nayrobi şəhərində keçirilmiş V sessiyasında Azərbaycan xalçaçılıq sənəti UNESCO-nun bəşəriyyətin qeyri-maddi irsi nümunələri siyahısına daxil edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2007-ci il 6 may tarixli 2013 nömrəli Sərəncamı ilə Xalça Muzeyinin müasir binasının tikintisinə başlanılmışdır və artıq 2014-cü il avqustun 26-dan muzey yeni binada öz fəaliyyətini davam etdirir.

Həmçinin Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 5 may tarixli 2032 nömrəli Sərəncamı ilə “Azərxałça” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti yaradılmışdır. Cəmiyyətin əsas məqsədi xalça və xalça məmulatlarının istehsalı, ixracı, onların ölkə daxilində və xaricdə satışının təşkilı, xalça və xalça məmulatlarının istehsalında yeni texnologiyaların tətbiqi, maddi-texniki bazanın müasirləşdirilməsi və ondan səmərəli istifadə, habelə bu sahənin inkişafı ilə bağlı digər işlərin yerinə yetirilməsindən ibarətdir.

2.2. Azərbaycanda xalçaçılıq sahəsində kadr hazırlığı və işçi qüvvəsi

Azərbaycan xalçaçılığı sənət sahəsi kimi Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasında, Azərbaycan Dövlət Texniki Universitetində, eləcə də incəsənətönlü kollec, lisey və gimnaziyalarda, uşaq rəsm qalereyalarında və digər yerlərdə tədris edilir. Həmçinin “Azərxałça” ASC-nin rayon filiallarının nəzdində xalçaçılıq üzrə tədris-hazırlıq kurslarında peşəkar xalçaçı (toxucu) kadrlar hazırlanır.

1980-ci illərin əvvəllərində ölkədə xalçaçılıq sahəsində çalışanların sayı 7000 nəfərə yaxın olsa da, hazırda Azərbaycan Respublikasında xalçaçılıqla məşğul olan mütəxəssislərin, o

cümlədən “Azərxałça” ASC-nin xətti ilə xalça istehsalına cəlb olunmuş şəxslərin sayı təxminən 1000 nəfərə çatır.

2.3. Hüquqi baza

Azərbaycanda xalçaçılığın inkişafı üçün zəruri normativ hüquqi baza formalaşdırılmış, əlverişli iqtisadi mühit yaradılmış, xalçaçılığın inkişafı və təbliği istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirilmişdir. Bu sahənin sosial-iqtisadi əhəmiyyəti nəzərə alınaraq, Azərbaycan Respublikasının ərazisində ənənəvi olaraq əllə toxunmuş və hazırda xalq sənətkarlarının, rəssamların və ustaların hazırladıqları Azərbaycan xalçalarının qorunub saxlanılması, öyrənilməsi, xalça sənətinin təbliği və inkişafı ilə əlaqədar yaranan mənasibətləri tənzimləyən qanunlar, fərmanlar və digər normativ hüquqi aktlar qəbul edilmişdir.

Azərbaycanda xalçaçılığın inkişafına dair normativ hüquqi bazaya aşağıdakılar daxildir:

- “Tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunması haqqında” Azərbaycan Respublikasının 1998-ci il 10 aprel tarixli 470-IQ nömrəli Qanunu;
- “Azərbaycan xalça sənətinin qorunması və inkişaf etdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2004-cü il 7 dekabr tarixli 799-IIQ nömrəli Qanunu;
- “Mədəniyyət haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2012-ci il 21 dekabr tarixli 506-IVQ nömrəli Qanunu;
- “Azərbaycanda muzey işinin yaxşılaşdırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2007-ci il 6 mart tarixli 2013 nömrəli Sərəncamı;
- “Azərxałça” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin yaradılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 5 may tarixli 2032 nömrəli Sərəncamı;
- “Azərbaycan Respublikasında “Xalçaçı günü” peşə bayramının təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 25 noyabr tarixli 2460 nömrəli Sərəncamı;
- “Azərbaycan xalçası” Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Muzeyinin yaradılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1998-ci il 16 mart tarixli 60 nömrəli qərarı.

2.4. Ölkədə xalça istehsalı və xammal

Azərbaycanın zəngin xalçaçılıq ənənələrinə baxmayaraq, son dövrlərdə əllə toxunan xalça istehsalı azalmaqdadır. Belə ki, 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasında sənaye müəssisələri ilə toxunan 564,5 kv.m xalça istehsal etmişlər ki, bu da 2012-ci ilə müqayisədə (1,9 min kv.m) təxminən 3,4 dəfə azdır.

Bununla yanaşı, 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasına 3306,1 min kv.m xalça və digər toxunma döşəmə örtükləri idxal edilmişdir və bu rəqəm isə 2012-ci ildə cəmi 1912,6 min kv.m olmuşdur.

Xalça istehsalının azalmasının başlıca səbəbi kimi ölkədə yun iplik istehsalının olmamasını, xalçanın maye dəyərini bahə başa gəlməsini qeyd etmək olar. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən, respublikada 2017-ci ildə 16,0 min ton yun istehsal ediləse də, yun iplik istehsal edən müəssisələrin məhdudluğu və xarici ölkələrdən ucuz qiymətə əllə toxunan xalçaların idxal edilməsi xalça istehsalının azalmasına səbəb olmuşdur.

Bununla belə, Azərbaycan Respublikasında xalça istehsalı müəssisələrinin sayının artırılması istiqamətində işlərin davam etdirildiyini, dövlətin müvafiq dəstəyini və xalçaçılıq sahəsinə marağın getdikcə artdığını nəzərə alsaq, növbəti illərdə xalça istehsalının və ixracının artacağını proqnozlaşdırmaq olar.

3. Dövlət Proqramının əsas məqsəd və vəzifələri

- Dövlət Proqramının əsas məqsədi xalçaçılıq sahəsində maddi və mədəni irsin qorunması və davamlı inkişafıdır.
- Dövlət Proqramının vəzifələri aşağıdakılardır:
 - xalçaçılığın xammal təminatının yaradılması;
 - xalçaçılığın infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması;
 - yeni iş yerləri yaradılmasının dəstəklənməsi;
 - xalçaçılıq sahəsində, o cümlədən yun emalı, yun və ipək ipliklərin hazırlanması, boyaq bitkilərinin emalı və boyaq maddələrinin istehsalı üzrə ixtisaslı kadr hazırlığının həyata keçirilməsi;
 - regionların xalçaçılıq potensialının gücləndirilməsi;
 - “Azerbaijan carpet” (“Azərbaycan xalçası”) ölkə brendinin yaradılması, tanınması və inkişaf etdirilməsi;
 - xalçaçılığın rəqəbat qabiliyyətinin artırılması;
 - xalçaçılığın ixrac potensialının artırılması;
 - sənaye üsulu ilə xalça istehsalı ənənəsinin bərpa edilməsi və inkişafı;
 - ali məktəblərdə dövlət sifarişli ilə tələbə qəbulu planında nəzərdə tutulmuş mövcud say çərçivəsində və ödənişli təhsil hesabına “xalça sənayesi” və “xalça biznesi” ixtisaslarının tədrisi;
 - 2.11. Azərbaycan tarixi xalçaçılıq mərkəzlərinə xas olan qədim çeşnirlərin bərpa edilməsi, istehsalatda tətbiqi, yeni çeşnirlərin hazırlanması və bu çeşnirlər əsasında xalçaların toxunması.

4. Dövlət Proqramının əsas istiqamətləri

- Dövlət Proqramının əsas istiqamətləri aşağıdakılardır:
 - xalçaçılıq sahəsində maddi və mədəni irsin qorunması və təbliği;
 - xalçaçılığın rəqəbat qabiliyyətinin yüksəldilməsi və daxili bazarın qorunması tədbirlərinin həyata keçirilməsi;
 - xalçaçılığın ixrac potensialının gücləndirilməsi;
 - xalçaçılıqda bütün istiqamətlər üzrə kadr potensialının gücləndirilməsi;
 - xalçaşünaslıq sahəsi üzrə nəzəri və praktiki elmi tədqiqatların əlaqələndirilməsi, genişləndirilməsi və maddi-texniki bazanın gücləndirilməsi.

5. Gözlənilən nəticələr

- Dövlət Proqramının həyata keçirilməsindən gözlənilən nəticələr aşağıdakılardır:
 - xalçaçılıq ənənələrinin qorunması;
 - xalça istehsalının rəqəbat qabiliyyətinin artırılması;
 - xalça istehsalının genişləndirilməsi;
 - xalça ixracının genişləndirilməsi;
 - xalçaçılıq sahəsində məşğulluğun artması;
 - xalçaçılıqda məhsuldarlığın artması;

- 1.7. ixtisaslı işçi qüvvəsinin artması;
- 1.8. xalçaçılıq müəssisələrinin fəaliyyətini dəstəkləyən müvafiq mexanizmlərin qurulması;
- 1.9. xalçaçılıq sənətinin inkişafının təmin olunması;
- 1.10. xarici ölkələrin muzeylərində saxlanılan nadir Azərbaycan xalçalarının ölkəyə qaytarılmasına nail olunması.

7. Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi üzrə Tədbirlər Planı

Sıra №-si	Tədbirin adı	İcraçılar	İcra müddəti (illər üzrə)
1	2	3	4
7.1. Xalçaçılıq sahəsində maddi və mədəni irsin qorunması və təbliği			
7.1.1.	Əllə xalçatoxuma sənəti sahəsində unudulmaqda olan ənənələrin, bədii və texniki iş üsullarının, xalça çeşnirlərinin bərpası və inkişaf etdirilməsi	“Azərxałça” ASC, İqtisadiyyat Nazirliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Müəllif Hüquqları Agentliyi	2018-2022
7.1.2.	Ənənəvi çeşnirlər əsasında və bölgələrin ənənələrinə uyğun naxış və rəng əhənginin seçilməsi yolu ilə xalq sənətkarlarının bədii və texniki iş üsullarının öyrənilməsi və təbliği	“Azərxałça” ASC, İqtisadiyyat Nazirliyi, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	2018-2022
7.1.3.	Ölkə daxilində və xaricdə muzeylərdə və şəxsi kolleksiyalarda saxlanılan nadir Azərbaycan xalçaları barədə kataloqun hazırlanması	Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Azərbaycan Xalça Muzeyi, “Azərxałça” ASC	2018-2019
7.1.4.	Üstünlük istehsal olunan və fərdi toxunan Azərbaycan xalçalarının kütləvi (ləvrlində) tanınma nişanının (“Azərbaycan” sözü və xalça qrupunun adı, yaxud loqo və s.) ilmələrlə toxunmasının təmin edilməsi mexanizmi ilə bağlı təkliflərin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi, Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi, Müəllif Hüquqları Agentliyi, “Azərxałça” ASC	2018-2019
7.1.5.	İtirilmə təhlükəsi olan nadir Azərbaycan xalçalarının və xalça məmulatlarının müasir üsullarla bərpasına dəstək mexanizmləri ilə bağlı təkliflərin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi, “Azərxałça” ASC, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	2018-2019
7.1.6.	Xarici ölkələrin muzeylərində saxlanılan nadir Azərbaycan xalçalarının Azərbaycan mənsubluğunun göstərilməsi istiqamətində fəaliyyətin həyata keçirilməsi	Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Xarici İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, “Azərxałça” ASC	mütəmadi
7.1.7.	Yüksək keyfiyyətli, bədii əhəmiyyətli, həmçinin nadir xalçaların satın alınması ilə bağlı təkliflərin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	“Azərxałça” ASC, İqtisadiyyat Nazirliyi, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	2018-2019
7.1.8.	Azərbaycan Xalça Muzeyi üçün əhəmiyyət kəsb edən eksponatların alınması	Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, “Azərxałça” ASC	mütəmadi
7.1.9.	Azərbaycan xalçalarının dünyaya tanınması məqsədilə xaricdə sərgilərin təşkil edilməsi, xalçaların müasir interpretasiyası, beynəlxalq əlaqələrin qurulması	İqtisadiyyat Nazirliyi, Xarici İşlər Nazirliyi, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, “Azərxałça” ASC	2018-2022
7.2. Rəqəbat qabiliyyətinin artırılması və daxili bazarın qorunması			
7.2.1.	Yun iplik istehsalının təşkilinin dəstəklənməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	2018-2022
7.2.2.	İpək iplik istehsalının təşkilinin dəstəklənməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	2018-2022
7.2.3.	Sumqayıt Kimya Sənaye Parkında ayırıcı-boyaq müəssisəsinin yaradılması və fəaliyyətinin təşkilı	İqtisadiyyat Nazirliyi, “Azərxałça” ASC, Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi	2018-2020
7.2.4.	İpliklərin təbii boyaqlarla boyanması üçün müvafiq istehsal sahəsinin təşkilinin dəstəklənməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	2018-2022
7.2.5.	Mingəçevir Sənaye Parkında sənaye üsulu ilə xalça istehsalı müəssisəsinin yaradılması	İqtisadiyyat Nazirliyi, Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi, “Azərxałça” ASC	2018-2021
7.2.6.	Ölkə ərazisində xalça istehsalı sahələrinin yaradılması ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi, “Azərxałça” ASC	2018-2022
7.2.7.	Əl xalçası istehsalına vergi güzəştlərinin tətbiqi ilə bağlı təkliflərin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Vergilər Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	2018
7.2.8.	Əllə xalça istehsalı müəssisələrinə güzəştli kreditlərin verilməsi və qrantların ayrılması ilə bağlı təkliflərin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi, “Azərxałça” ASC	2018-2019
7.2.9.	“Azərxałça” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin institusional potensialının gücləndirilməsi ilə bağlı müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi	Nazirlər Kabineti, İqtisadiyyat Nazirliyi, Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi, “Azərxałça” ASC	2018
7.2.10.	Azərbaycana idxal edilən əllə toxunmuş xalçalara xüsusi rüsumun (xalçaların bərpa olunması üçün müvəqqəti idxal və həmçinin yenedən ixrac istisna olmaqla) tətbiqi ilə bağlı “Antidempinq, kompensasiya və mühafizə tədbirləri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş tədbirlərin görülməsi	Nazirlər Kabineti, Dövlət Gömrük Komitəsi, İqtisadiyyat Nazirliyi	2018
7.2.11.	Əllə toxunmuş xalçaların reyestrı sisteminin qurulması və aparılması	“Azərxałça” ASC	2018-2019
7.2.12.	Azərbaycan xalçası adı altında xaricdə istehsal edilən saxta xalçaların Azərbaycanca idxalının və satışının qarşısının alınması	Dövlət Gömrük Komitəsi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	mütəmadi
7.2.13.	Xalçalara Azərbaycan Respublikasından çıxarılmaq üçün şəhadətnamə verilməsi ilə bağlı ödənişlərin azaldılması və şəhadətnamə verilməsi prosedurunun sadələşdirilməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, “Azərxałça” ASC	2018
7.2.14.	Bakıda və regionlarda fəaliyyət göstərən xalçaçılıq emalatxanalarının turizm nümayiş obyektı kimi Azərbaycanın mədəni turizm marşrutlarına daxil edilməsi və turizm informasiya mərkəzləri və sitesilə xalçaçılıq irsinin təbliği edilməsi	Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, “Azərxałça” ASC	2018-2019
7.3. Xalçaçılığın ixrac potensialının gücləndirilməsi			
7.3.1.	Xarici xalça bazarlarının araşdırılması və yerli xalça istehsalçıları üçün məlumatlandırılması	İqtisadiyyat Nazirliyi, “Azərxałça” ASC	mütəmadi
7.3.2.	“Azerbaijan carpet” (“Azərbaycan xalçası”) brendinin yaradılması, inkişaf etdirilməsi və xarici bazarlarda təşviqı	İqtisadiyyat Nazirliyi, “Azərxałça” ASC	2018-2022
7.3.3.	Əllə toxunmuş xalça ixracının subsidiyalasdırılması ilə bağlı təkliflərin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi, “Azərxałça” ASC	2018-2019
7.3.4.	Əllə toxunmuş Azərbaycan xalçalarının ixracı və xaricdə satışının təşkilı ilə bağlı təkliflərin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi, “Azərxałça” ASC	2018-2019
7.3.5.	Azərbaycanda istehsal olunan xalçaların ixracının təşviqi üçün internet portalının yaradılması	İqtisadiyyat Nazirliyi, “Azərxałça” ASC	2018-2019
7.4. Elmi potensial və kadr təminatı			
7.4.1.	Əllə xalçatoxuma sahəsində peşə təhsilinin dəstəklənməsi	Təhsil Nazirliyi, “Azərxałça” ASC, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	2018-2022
7.4.2.	Sənaye üsulu ilə xalçatoxuma sahəsində təhsilin dəstəklənməsi	Təhsil Nazirliyi, “Azərxałça” ASC, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	2018-2022
7.4.3.	Əllə xalçatoxuma sənəti ilə bağlı innovativ və elmi araşdırmalara, nəşrlərə (kitablara, dərsliklərə, dövrü nəşrlərə və s.) və tədris-hazırlıq kurslarının təşkilinə qrantların ayrılması	Elmin İnkişafı Fondu, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	2018-2022
7.4.4.	Xalça sənətinə dair elmi tədqiqat işlərinin əlaqələndirilməsi və metodiki tədbirlərin həyata keçirilməsi	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, “Azərxałça” ASC	2018-2022

Gəncədə “Azərbaycan qadınının seçki hüququ: tarix və müasir qadın hərəkəti” mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilir

Azərbaycan Respublikasının Ailo, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi və Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyinə həsr edilmiş “Azərbaycan qadınının seçki hüququ: tarix və müasir qadın hərəkəti” mövzusunda ikigünlük beynəlxalq elmi-praktik konfrans işə başlayıb.

Konfransda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Katibliyinin rəisi-Prezidentin köməkçisi Dilarə Seyidzadə, Ailo, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova, Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkili (Ombudsman) Elmira Süleymanova, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elmar Vəliyev, həmçinin nüfuzlu alimlər, tədqiqatçılar və ölkə ictimaiyyətinin tanınmış nümayəndələri iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbir iştirakçıları əvvəlcə Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısında ucaldıran ulu öndərin abidəsini ziyarət edib, önünə gəl dəstələri düzülüb. Sonra qonaqlar Heydər Əliyev Mərkəzi ilə tanış olublar.

Konfrans Dövlət himninin səsləndirilməsi ilə başlayıb.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elmar Vəliyev çıxış edərək bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin 2018-ci ili ölkəmizdə “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili” elan etməsi tarixi hadisədir. Dövlət başçısının bu qərarı Azərbaycan xalqının dövlətçilik ənənələrinin qədimliyinə, zənginliyinə, dövlətçilik tariximizə verilən yüksək dəyərli bariz nümunəsidir.

Elmar Vəliyev qeyd edib ki, qədim tarixə malik Gəncə zəngin elm-təhsil, mədəniyyət mərkəzi olmaqla yanaşı, həm də türk-müsləman Şərqiində birinci parlamentli respublikanın - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ilk paytaxtı olub. Milli Şüaranın, hökumətin ilk iclasları bu şəhərdə keçirilib, mühüm qanunlar qəbul edilib, tələyüklü qərarlar verilib.

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova dövlət başçısı tərəfindən bu ilin “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili” elan edilməsi dövlətçilik tariximizə verilən yüksək dəyərli göstəricisi olduğunu diqqətə çatdırıb.

Komitə sədri vurğulayıb ki, müsəlman Şərqiində və

türk dünyasında ilk demokratik respublikanı yaratmaqla xalqımız sahib olduğu dövlətçilik ənənələrini bir daha təsdiqləyib.

Prezident Katibliyinin rəisi-Prezidentin köməkçisi, tarix elmləri doktoru, professor Dilarə Seyidzadə “Azərbaycan XX əsrin əvvəllərində: milli oyanış” həsrətə mövzusunda çıxışında bildirib ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyini qeyd etməyə başladığımız bir vaxtda cümhuriyyətə doğru aparılan yolların nəzərdən keçirilməsi çox vacibdir. Çünki xalqımız məhz həmin yolu keçərək öz müstəqil dövlətini qurmuşdu və bu böyük hadisə Azərbaycan xalqının XX əsrin əvvəllərində azadlıq və müstəqillik uğrunda ardıcıl və inamlı mübarizəsinin qanunauyğun yekunu kimi qəbul edilməlidir.

Ötən əsrin ilk illərindən başlayaraq qır Rusiyanın uçqarında, xüsusən Azərbaycanı milli müstəqillik siyasətini tarixi faktlar əsasında geniş şərh edən Dilarə Seyidzadə qeyd edib ki, 1917-ci ilin fevralında Rusiyada çarizmin devrilməsindən sonra başqa xalqlar kimi, Azərbaycan xalqının da qarşısında sosial-iqtisadi, siyasi və milli inkişaf üçün geniş imkanlar açılmışdı. Dövlət Dumasının Azərbaycanı Azərbaycan deputatları Rusiyada parlamentarizmin təşəkkülündə və inkişafında iştirak edərək parlament fəaliyyəti sahəsində böyük tövribə qazanmışdılar. Bu tövribə onlara bütün səylərini birleşdirərək qısa müddətdə müsəlman Şərqiində ilk dəfə olaraq demokratik respublika - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətini yaratmağa imkan verdi.

Prezidentin köməkçisi, həmçinin Xalq Cümhuriyyətinin fəaliyyəti dövründə həyata keçirilən bir sıra mühüm tədbirlər, qəbul edilən

qanunlar, eləcə də həmin illərdə Difai, Müsavat partiyaları, cümhuriyyətin qurucularının siyasi fəaliyyəti, o cümlədən Dövlət Dumasında, dövrü mətbuatda cəsarətli çıxışları və Azərbaycanın işiqləndirilməsi uğrunda apardığı mübarizə haqqında ətraflı məlumat verib.

Azadlıq hərəkətinin böyük yüksəliş və milli oyanış dövrünün Azərbaycan xalqına istedadlı, yüksək peşəkar ictimai-siyasi xadimlərin parlaq bir nəslini bəxş etdiyi diqqətə çatdırın Prezidentin köməkçisi ümmümilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycanda ilk demokratik respublikanın qurulmasında onların böyük xidmətlərini xatırladaraq ulu öndərin bu sözlərinə istadət gətirib: “Onların gördüyü işlər Azərbaycan xalqının bu günün üçün çox böyük əhəmiyyət kəsb edir. Onların fəaliyyəti bizim üçün həmişə əziz olacaqdır. Onların xatirəsi bizim qəlbimizdə daim yaşayacaqdır”.

“Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinin keçirilməsi ilə bağlı sərəncamında da xüsusi qeyd edilir ki, Xalq Cümhuriyyəti milli dövlətçilik salnaməsini müstəsna dərəcədə zənginləşdirib. XIX əsrin axırları - XX əsrin əvvəllərində Azərbaycanı yasağıdırı parlaq mədəni yüksəliş mərhələsinin məntiqi yekunu kimi meydana çıxıb”, - deyən Dilarə Seyidzadə 2018-ci ilin “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili” elan olunmasına görə dövlət başçısına konfrans iştirakçıları adından təşəkkürünü bildirib.

Sonra Ombudsman Elmira Süleymanova konfransda “Seçki hüququ-fundamental insan hüququdur” mövzusunda çıxış edib. O, diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti qurucularının istiqlalyyət bəyannaməsi,

daha sonra işə parlamentdə qəbul etdikləri qanunlar yüksək demokratiklığı ilə seçilməklə yanaşı, həm də onların insan, vətəndaş hüquq və azadlıqlarına verdikləri dəyərini göstəricisi idi.

Daha sonra İstanbul və Yedditepe universitetlərinin professoru İbrahim Yıldırımın Türkiyəyə mühacirət etmiş azərbaycanlı qadınlar barədə məruzəsi dinlənib. Türkiyəli professor çıxışında Azərbaycanın bolşevik işğalından sonra mühacirət etmək məcburiyyətində qalan və taleyini qardaş ölkəyə bağlayan bir sıra ziyalı qadınların nəsil şəcərəsini araşdırdığını və bu sahədəki elmi tədqiqatlarının nəticələrini diqqətə çatdırıb.

Konfransda BDU-nun Azərbaycan tarixi kafedrasının dosenti Lətifə Əliyevanın, AMEA-nın Tarix İnstitutunun Qafqaz tarixi şöbəsinin müdiri İradə Bağirovanın, həmin institutun Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin tarixi şöbəsinin aparıcı elmi işçisi Kamran İsmayilovun, Azərbaycanın son sovet dövrü tarixi şöbəsinin müdiri İlqar Niftəliyevin, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin İctimai elmlər və multikulturalizm kafedrasının baş müəllimi Samirə Qasımovanın mövzu ilə bağlı məruzələri də dinlənib.

Beynəlxalq elmi-praktik konfransda “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə qadınlar” adlı film nümayiş etdirilib.

Tədbirdə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi münasibətilə respublikanın ictimai-siyasi, sosial-mədəni həyatında fəallıq göstərən qadınlar, həmçinin Gəncə, Yevlax, Mingəçevir şəhərlərinin, Ağdam, Bərdə, Tərtər, Samux, Göygöl, Şəmkir və Kəlbəcər rayonlarının icra hakimiyyəti başçıları, müavinlərinin diplomları təqdim olunub.

Müasir dövr müasir kadrlar tələb edir

Məlum olduğu kimi, bu gün ölkədə həyata keçirilən sosial-iqtisadi siyasət ilk növbədə qeyri-neft sektorunun inkişafına xidmət edir. Reallaşdırılan böyük layihələr, o cümlədən yeni sənaye obyektlərinin yaradılması, yerli resurslardan istifadənin səmərəliliyinin artırılması bu istiqamətdə uğurlarımızı artırmaqla yanaşı, Azərbaycanı yüksək infrastruktur təminatına malik ölkəyə çevirir.

güclü kadr potensialından, pedaqoji və inzibati heyətin hazırlığından, eləcə də maddi-texniki bazadan istifadə etməklə reallaşır. Yaşı 50-yə yaxınlaşan bu ali təhsil ocağında indiyədək güclü kadr potensialı ilə yanaşı, müasir laboratoriyalar da yaradılıb. Bu gün respublikamızın qida və yüngül sənaye sahəsində fəaliyyət göstərən əksər müəssisələrdə universiteti bitirmiş yüzlərlə məzun çalışır. 1980-ci ildən başlayaraq universitetdə təhsil alan tələbələrə sonrakı həyat yollarına nəzər salsaq görürük ki,

Lakin bu zaman bir sıra məsələlər də meydana çıxır ki, onlardan biri yüksəkixtisaslı kadrların hazırlanmasıdır. Bu işdə işə ali təhsil müəssisələrinin üzünə böyük vəzifələr düşür.

Azərbaycan Texnologiya Universitetində də bu sahədə bir sıra məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilib. Yeni istehsalat müəssisələrini, xüsusən də yüngül sənaye, qida, metallurgiya, logistika və İKT sənayesini müasir bilik və bacarıqla malik kadrlarla, o cümlədən mühəndis və menecerlərə təmin etmək üçün son illər universitetdə xeyli iş görülmüşdür. Onlardan biri keçən il reallaşan UTECA-dır. UTECA (Azərbaycan Texnologiya Universitetinin patentləşdirdiyi yeni beynəlxalq brendi - əmtəə nişanı) qeyd etdiyimiz müasir müəssisələrin təminatında böyük rol oynayır. Bu əmtəə nişanı altında tələbələr təhsil illərində bu günkü əmək bazasının tələblərinə uyğun bilik və bacarıqlara yiyələnirlər.

Bundan başqa, qarşıya qoyulmuş vəzifələrin öhdəsindən gəlmək üçün 3 ildir ki, universitetdə Təhsil Nazirliyinin pilot layihəsi olan Müstəqil Yönlənmə Programının icrasına da başlanılmışdır. Bu program kadr hazırlığı işini müəssisələrin tələblərinə uyğun qurmağa, hətta bu prosesə müəssisələrin özlünü cəlb etməyə imkan verir. Elə bu məqsədlə program çərçivəsində çoxlu sayda istehsalat müəssisəsi ilə əməkdaşlıq əlaqələri qurulmuşdur. Təz-təz zavod və fabriklərdə təlimlərə, istehsalat təcrübələrinə gəndirilən tələbələr nələri bilimli olduqlarını yerində görə, onları təcrübədən keçirir, tədris prosesində işə onun nəzəri biliklərini me-

nimsəyirlər. Universitet bu program - Müstəqil Yönlənmə Programı çərçivəsində Gəncə Avtomobil Zavodu, “Det-AL” Alüminium Kompleksi, “Neon” firması, “Gəncə dəyirmanı”, Göygöl Şərab Zavodu, Gəncə Cihazqayırma Zavodu, Əlvən Metal Emalı Zavodu, “Azercell”, Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı, “Şəmkir Aqroparkı”, “AzGranata” şirə emalı zavodu və s. müəssisələrlə sıx əlaqələr qurmuşdur.

“Det-AL” Alüminium Kompleksi universitet üçün metallurgiya laboratoriyası yaratmışdır. Hazırda burada “Det-AL Akademiyası”nın qurulması istiqamətində iş aparılır. Bundan başqa, Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı ilə əməkdaşlıq çərçivəsində regionda ilk dəfə Lojistika Təlim-Tədris Mərkəzi istifadəyə verilmişdir. Ölkənin aparıcı telekommunikasiya şirkətlərindən olan “Azercell” tərəfindən tədris prosesində istifadə üçün universitetə 2G və 3G stansiyaları bağlanmışdır.

“Barama” innovasiya və sahibkarlıq mərkəzinin ilk regional ofisinin təşkilatçılığı ilə keçirilən “İdeya müsabiqəsi”ndə işə bütün region universitetlərinin tələbələri öz startap layihələri ilə çıxış etmişlər. Universitet həmçinin Gəncə Avtomobil və Cihazqayırma zavodlarında UTECA-nın kafedralarını yadradıb. Həyata keçirilən bütün bu tədbirlər yüksəkixtisaslı kadr hazırlığının gücləndirilməsinə imkan yaradır. Universitet-sənaye əlaqələrinin inkişaf etdirilməsi nəticəsində artıq bu ali təhsil müəssisəsinin nəzdində UTECA texnoparkının yaradılması işlərinə başlanılmışdır.

UTECA-da müntəxəssis hazırlığının keyfiyyətinin artırılması məqsədilə atılan ən

mühüm addımlardan biri tam şəffaf təhsil mühtitinin yaradılmasıdır. Biliyin qiymətləndirilməsində obyektivliyin təmin olunması universitetdə əsas prioritetlərdəndir və ali təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsində vacib rol oynayır. Məhz son illər həyata keçirilən tədbirlərin nəticəsidir ki, Azərbaycan Texnologiya Universiteti bu gün ölkədə ən şəffaf təhsil mühtitinin mövdu olduğu ali məktəblərdən sayılır. Təhsil Nazirliyinin təşəbbüsü ilə Siyasi Texnologiyalar Mərkəzi tərəfindən ali təhsil müəssisələrinin tələbələri arasında keçirilən sosioloji sorğunun nəticələri deyilənlərə yəni sübutdur. Həmçinin hər itmtahən sessiyası müddətində təşkil olunan mediaturalarda valideynlərin, ictimaiyyət və kütləvi informasiya vasitələri nümayəndələrinin iştirakı ilə bu prosesin nə qədər qanunauyğun aparıldığı dəfələrlə təsdiqlini tapmışdır.

Gələcək müntəxəssislərin daha peşəkar hazırlanması məqsədilə universitetin nəzdində yaradılan Davamlı İnkişaf və Təhsil Texnologiyalar Mərkəzində tələbələrə əlavə olaraq xarici dil və İKT bilikləri də öyrədilir. Bunlar müasir müntəxəssislərin gələcəkdə uğurlu karyera qura bilmələri üçün zəruri amillərdir. Bundan başqa, universitetdə fəaliyyət göstərən Davamlı İnkişaf və Təhsil Texnologiyalar Mərkəzində professor-müəllim heyətinin elmi potensialından istifadə edərək, şirkət və müəssisələrə, həmçinin digər maraqlı şəxslərə hazırlıq kursları, peşə təlimləri, fərdi inkişaf mövzularında müxtəlif tədbirlər və sair xidmətlər də təqdim edilir.

Bütün bu deyilənlər, təbi ki, universitetdə formalaşan

məzunlar arasında öz doğma universitetlərində elmi-pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olanlar da çoxdur.

Eyni zamanda universitetdə pedaqoji heyətin gəncələndirilməsi istiqamətində ciddi işlər aparılır. Son bir neçə ildə 50-dən artıq gənc müəllim işə qəbul olunmuşdur ki, onların arasında dövlət programı ilə xaricdə təhsil alanlar da az deyil. Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, müəllimlərin xarici universitetlərdə mübadilə proqramları da həyata keçirilir ki, bunun da nəticəsində onların peşəkarlığı xeyli artır.

Ümumiyyətlə, universitetdə beynəlxalq əməkdaşlığa xüsusi əhəmiyyət verilir. Hazırda universitet Mövlana və Erasmus mübadilə proqramları üzrə bir çox xarici universitetlərlə əməkdaşlıq edir. Tələbə və müəllimlər indiyədək bu proqramlar çərçivəsində Türkiyənin Yıldız Texniki, Qaradəniz, Giresun kimi tanınmış ali təhsil ocaqlarında təcrübə mübadiləsində olmuşlar. Türkiyənin Orta Doğu Universiteti, İstanbul Texniki Universiteti, Hacettepe Universiteti, İstanbul Universiteti, Düzce Universiteti kimi nüfuzlu ali təhsil ocaqları ilə ikili diplom proqramlarının təbii istiqamətində danışıqlar aparılır.

Bütün bu deyilənlərin yekunu kimi qeyd etmək olar ki, Azərbaycan Texnologiya Universitetində həyata keçirilən tədbirlər burada təhsil alanların gələcək uğurlarına zəmanət verir. Ümumiliklə işə bütün görülen işlər Azərbaycan vətəndaşının gələcək karyerasının təminatı üçün qoyulmasında mühüm rol oynayır.

Sabir ƏLİYEV,
“Azərbaycan”

Strasburqda Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi yad edilib

Azərbaycanın Avropa Şurası yanında daimi nümayəndəliyi Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən “Xocalıya ədalət!” beynəlxalq təbliğat kampaniyası çərçivəsində Strasburqda Xocalı soyqırımının 26-cı ildönümünə həsr olunmuş anım mərasimi keçirilib.

Anım mərasimində Avropa Şurası yanında akkreditasiya olunmuş diplomatik korpusun nümayəndələri, Azərbaycan və Türkiyə diaspor təşkilatlarının təmsilçiləri, yerli ictimaiyyətin nümayəndələri, Strasburq Universitetində təhsil alan azərbaycanlı və əcnəbi tələbələr, eləcə də Elzas regionunda yaşayan soydaşlarımız iştirak edib.

Mərasimdə Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqlik sükutla yad edilib.

Azərbaycanın Avropa Şurası yanında daimi nümayəndəsi E. Eyyubov insanlığa qarşı törədilmiş ən ağır cinayətlərdən biri olan Xocalı soyqırımının haqqında məlumat verərək, onun Azərbaycan tarixinin, eləcə də Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətlərində bir o qədər diqqətə çatdırıb.

“Bugünkü anım mərasimində iştirakımızla qetliamın qurbanlarının xatirələrini dərin ehtiramla yad edir, onların ailələri və yaxınları ilə həmrəyliyimizi nümayiş etdiririk.

Ölbtə ki, heç bir şey onların yasağıqları itkilərib, məruz qadıqları iztirablarla müqayisə edilə bilməz”, - deyə E.Eyyubov vurğulayıb.

Dünya ictimaiyyətinə Xocalı soyqırımı ilə bağlı məlumatlandırmaq məqsədilə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Dialog və Əməkdaşlıq üzrə Gənclər Forumunun baş əlaqələndiricisi Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə 2008-ci il mayın 8-dən həyata keçirilən “Xocalıya ədalət!” beynəlxalq təbliğat kampaniyasının əhəmiyyətini xüsusi vurğulayan E.Eyyubov bu kampaniya sayəsində Xocalı soyqırımının dünyanı bir çox ölkələri tərəfindən soyqırımı cinayəti kimi tanındığını qeyd edib.

Sonra fransız yazıçısı Jerar Kardon çıxış edərək Xocalı soyqırımının Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin acı nəticəsi olduğunu bildirib. Sovet İttifaqının dağılmasından istifadə edərək “Böyük Ermənistan” qurmaq xülyasına dü-

şən Ermənistanın torpaqlarımızı işğal etməyə başladığını vurğulayan J.Kardon Xocalıda yaşayanları Srebrenitsə ilə müqayisə edib və onu Xocalı qətliamının təkrarı olduğunu diqqətə çatdırıb.

BMT-nin, Avropa Şurasının üzvü olan Ermənistanın digər bir üzv dövlətin - Azərbaycanın ərazisinin 20 faizini işğal etdiyini nəzərə çatdırın fransız yazıçısı ermənilər tərəfindən işğal olunmuş ərazilərdə Azərbaycana aid tarixi-dini abidələrin, qəbirlərin məhv edildiyindən danışıb və onların məqsədinin insanları da öz mədəniyyətləri kimi məhv etmək olduğunu bildirib.

J.Kardon Azərbaycana son səfəri zamanı Füzuli rayonuna baş çəkmişindən və nənsəli işə həyatda oynayar-kən Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən atılan mərmilərlə qətlə yetirilən 2 yaşlı Zəhranın məzarını ziyarət etməsindən söhbət açıb. “Onun məzarını görərək mənə qəribə bir qəzəb və ikrar hissi yaranı. Məzarı üstünə gül qoyarkən qatilin nə qədər şərefsiz və vicdansız olduğunu düşündüm. Mən hələ də bu hadisədən sonra azyaşlı uşağın məzarını ziyarət etdikdən sonra öz “kiçik işləri” ilə məşğul olan beynəlxalq qurumların nümayəndələrinin münasibətini və sonrakı susqunlu-

ğunu hələ də başa düşə bilmirəm: söhbət azyaşlı bir qız uşağından gedir və deməli, bu, o qədər də önəmli məsələ deyil...”, - deyə fransız yazıçısı bildirib.

J.Kardon qeyd edib ki, BMT-nin münasibəti ilə bağlı qəbul etdiyi 4 qətnəmə, eləcə də digər beynəlxalq təşkilatların, o cümlədən Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin qərarları indiyədək Ermənistan tərəfindən yerinə yetirilməyib. Bu gün Azərbaycanı bacqlı olaraq Dağlıq Qarabağ münasibətlərinə münasibətdə beynəlxalq hüquq normalarına riayət olunmasını tələb edir.

Sonra dünya şöhrətli fotoqraf, bu qanlı hadisələrin şahidi olmuş Reza Deqati çıxış edib. Fotojurnalist kimi son 40 ildə dünyanın bütün müharibə və dəhşətlərini öz fotoaparatinın yaddaşına həkk edərək onları şəkildə nəql etdiyini bildiren R.Deqati çıxışında ermənilər tərəfindən Xocalı sakinlərinin başına gətirilən işğəncə və müsi-bətlərdən, qətlə yetirilmiş insanların cəsədlərinin təhçir edilməsindən dəhşətə gəldiyini diqqətə çatdırıb.

Anım mərasimində Xocalı soyqırımına dair Heydər Əliyev Fondu tərəfindən hazırlanmış qısametrajlı film nümayiş olunub.

Tikinti sektorunda qeyri-rəsmi əmək münasibətlərinin qarşısının alınması istiqamətində tədbirlər keçirilib

Azərbaycan Respublikasının Baş Prokuroru yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsi ölkə vətəndaşlarının hüquqlarının qorunması, tikinti sektorunda qeyri-rəsmi əmək münasibətlərinin qarşısının alınması, bu sahədə qanunvericiliyin tələblərinə dönmədən riayət olunmasının təmin edilməsi istiqamətində digər dövlət qurumları ilə əlaqəli şəkildə tədbirlər həyata keçirir.

Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilə ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin Əmək Münasibətlərinin Monitorinq Mərkəzi tərəfindən tikinti sektorunda aparılmış monitorinqlər nəticəsində əmək müqavilələri olmadan işçilərin işə cəlb edilmələri faktları ilə bağlı 19 hüquqi və 3 fiziki şəxs barəsində həmin agentlikdən daxil olmuş 18 material Baş İdarədə araşdırılıb.

Aparılmış araşdırmalar nəticəsində 3 hüquqi şəxs barəsində Cinayət Məcələsinin 162-1.1-ci (əmək müqaviləsi hüquqi qüvvəyə minmədən xeyli sayda işçilərin hər hansı işlərin yerinə yetirilməsində cəlb edilməsi) və 308.1-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə) maddələri ilə cinayət işləri başlanıb. “İ.N.V.” MMC-nin vəzifəli şəxsləri barəsində istintaq edilən cinayət işinin istintaqı başa çatdırılaraq baxılması üçün aidiyyəti məhkəməyə göndərilib. Digər iki hüquqi şəxs barəsində başlanmış cinayət işləri üzrə istintaq yekunlaşmaq üzrədir.

Bununla yanaşı, araşdırmalar zamanı aşkarlanan qanun pozuntuları ilə bağlı digər prokuror təsir aktları da təbiiq edilib. Belə ki, 11 hüquqi şəxs barəsində İnzibati Xətlər Məcələsinin 192.1-ci (əmək qanunvericiliyinin pozulması), 1 hüquqi şəxs barəsində işə həmin məcələnin 198.0.1-ci (əməyin mühafizəsi qaydalarının pozulması) maddələri ilə inzibati icraatın başlanması haqqında qərarlar qəbul olunub. Toplanmış materiallar baxılması üçün aidiyyəti üzrə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidmətinə göndərilib, 12 halda fiziki şəxslərə və hüquqi şəxslərin rəhbərlərinə rəsmi xəbərdarlıq edilib. Yol verilmiş qanun pozuntularının, onları doğuran səbəb və şəraitin aradan qaldırılması məqsədilə Vergilər Nazirliyinə 9, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə isə 11 təqdimat göndərilib. Hazırda 5 hüquqi və 2 fiziki şəxs barəsində araşdırmalar davam etdirilir. Araşdırmalar zamanı aşkarlanan faktlar üzrə əvvəllər əmək müqaviləsi olmadan işə cəlb edilmiş işçilərə əmək müqavilələrinin bağlanması təmin olunub.

Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsi qeyri-rəsmi məşğulluğun qarşısının alınması, əmək münasibətlərinin rəsmiləşdirilməsinə nəzərlən gücləndirilməsi və vətəndaşların əmək hüquqlarının müdafiəsi istiqamətində aidiyyəti dövlət qurumları ilə əməkdaşlığı bundan sonra da davam etdirəcək.

Ermənistan silahlı bölmələri Azərbaycan mövqelərini iriçaplı pulemyotlardan atəşə tutub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 126 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Ermənistan Respublikası Noyemberyan rayonunun Voskevan kəndində və adsız yüksəkliklərdə, İcevan rayonunun Paravakar kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Ağstafa rayonunun Köhnəqışlaq, Qazax rayonunun Qaymaqlı, Məzəm kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə, Bərd rayonunun Moses-qə kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Ağdam, Koxanəbi kəndlərində, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonunun Qaravallı kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Göyax, Çiləburt, Ağdam rayonunun Şıxlar, Baş Qərvənd, Cəvahirli, Qaraqaşlı, Yusifcanlı, Mərzili, Xocavənd rayonunun Kuropatino, Füzuli rayonunun Aşağı Vəyselli, Qobu Dilağarda, Qərvənd, Qaraxanbəyli, Qorqan, Kürdər, Horadiz, Cəbrayıl rayonunun Nüzgər və Mehdi kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər, Ağdam və Xocavənd rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

İQTİSADİYYAT

Sosial müdafiənin gücləndirilməsi tədbirləri əhalinin daha geniş təbəqələrini əhatə edir

İqtisadi inkişafda sosialyönümlülük prinsipini əsas götürən dövlətin qarşısında duran başlıca vəzifələrdən biri bu istiqamətdə düşünülmüş, qabaqcıl dünya təcrübəsinə cavab verən, eyni zamanda, ölkə və cəmiyyət realılıqlarını nəzərə alan siyasətin həyata keçirilməsidir. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində yüksək səmərəli sosial siyasətin aparılması sosial ədalət, əhalinin bütün təbəqələri üçün bərabər sosial təminat siyasətinin yaradılması kimi mühüm prinsipləri özündə ehtiva edir.

Azərbaycanda bu sahədə həyata keçirilən siyasət sayəsində əhalinin sosial müdafiəsində uğurlu nailiyyətlər qazanılıb. Təkcə cari ildə dövlət başçısı tərəfindən pensiya və müavinətlərin, müvafiq kateqoriyadan olan vətəndaşların sosial müdafiəsini yaxşılaşdırmaq üçün 13 fərman və sərəncam imzalanıb. İmzalanan bu sənədlər ümumilikdə 1 milyon 856 min nəfərin sosial rifahının yaxşılaşmasına xidmət edir.

Sosial müdafiə sistemi-nin mühüm komponentlərindən olan pensiya təminatı bu gün əhalinin 1 milyon 318,4 min nəfərini əhatə edir. Bu istiqamətdə həyata keçirilən sosial tədbirlər nəticəsində əmək pensiyasının orta aylıq məbləği 2003-cü ilə nisbətən 11,3 dəfə artaraq cari ilin 1 yanvar tarixinə 208,36, yaşa görə əmək pensiyasının orta aylıq məbləği isə 233,68 manata çatıb. Dövlət başçısının "Əmək pensiyalarının sigorta hissəsinin indeksləşdirilməsi haqqında" 9 fevral 2018-ci il tarixli sərəncamı əmək pensiyalarının ümumi məbləğinin ötən il ölkədə orta aylıq nominal əməkhaqqının illik artım tempinə uyğun olaraq cari ilin yanvarın 1-dən 5,7 faiz artırılmasına imkan yaradıb. Bu məqsədlə 1 milyon 236 min nəfərə pensiya-nin məbləğinin artırılması üçün əlavə olaraq 165,4 milyon manat vəsait ayrılacaq.

Dövlət başçısı tərəfindən imzalanan fərmanla müxtəlif kateqoriyadan olan aylıq təqaüddün məbləği də artırılıb. Belə ki, bu fərmanla 9 kateqoriya üzrə təqaüdlər artırılıb. Həmin sənədə əsasən,

martın 1-də təqaüddün məbləği 10 faiz artırılaraq şəhid ailələri üçün 220 manatdan 242, Əfqanıstanda sovet qoşunlarının tərkibində beynəlmillət borcunu yerinə yetirərək həlak olan, itkin düşmüş və məhkəmə qaydasında olmuş elan edilən hərbi qulluqçuların ailələri üçün 200 manatdan 220, mühərribə və 20 Yanvar əlilləri - I qrup əlillər üçün 165 manatdan 181,5, II qrup əlillər üçün 143 manatdan 157,3, III qrup əlillər üçün 110 manatdan, 1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsində iştirak etmiş bəzi kateqoriyalardan olan şəxslər üçün 110 manatdan 121 manata çatdırılıb.

İmzalanan sənədlərlə Azərbaycan Prezidentinin təqaüddünün mart ayından 10 faiz artırılması, Azərbaycan Milli Qəhrəmanı fəxri adı verilmiş hər bir şəxs üçün Prezidentin təqaüddünün aylıq məbləğinin 1300 manatdan 1500, Prezidentin fərdi təqaüddünün 1300 manatdan 1450, fəxri adlara görə aylıq təqaüdlər "Xalq" fəxri adı üçün 100 manatdan 150, "Əməkdar" fəxri ad üçün 60 manatdan 100 manata çatdırılıb. Qeyd olunan 9 fərman və sərəncam Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin xətti ilə Prezident aylıq təqaüdü 60 minədək şəxsi əhatə edir. Onların təqaüdlərinə müvafiq artımın edilməsi üçün cari ilin sonunadək dövlət büdcəsindən 9,7 milyon manat əlavə vəsait ayrılacaq.

Əhalinin sosial müdafiəsini yaxşılaşdırmaq məqsədilə fəaliyyət göstərən müavinət sistemi geniş kontingenti əhatə edir. Bu kateqori-

yadan olan şəxslərin də sosial məsələlərinin həlli dövlətin diqqət mərkəzindədir. Prezident tərəfindən cari ilin 23 fevral tarixində imzalanan sərəncamla yaşa, ailə başçısını itirməyə və əlilliyə görə sosial müavinət alanlara, sağlamlıq imkanları məhdu-d 18 yaşınadək uşaqlara, mühərribə veteranlarına, azmə-natlı (ünvanlı dövlət sosial yardım alan) ailələrdəki 1 yaşınadək uşaqlara, eləcə də sosial müavinətlər haqqında qanunvericilikdə nəzərdə tutulan digər şəxslərə aylıq sosial müavinətlərin, uşağın doğulmasına görə, radiasiya qəzası nəticəsində zərər çəkmiş şəxslərə, hər il müalicə üçün, habelə dəfn üçün verilən birdəfəlik müavinətlərin, beşdən çox uşağı olan qadınlara hər uşağa görə verilən müavinətlərin, uşağa qulluğa görə qismən ödənişli sosial məzuniyyətə olanlara verilən müavinətin cari il martın 1-dən 10 faiz artırılması təmin ediləcək. İmzalanan bu üç sərəncam ümumilikdə 560 minə yaxın insana yönələn müavinətlərin artırılmasını nəzərdə tutur. Bu məqsədlə cari ilin sonunadək dövlət büdcəsindən 24,9 mil-

yon manat əlavə vəsait ayrılacaq. Ümumilikdə imzalanan fərman və sərəncamlar 1 milyon 856 min nəfərin sosial vəziyyətinin yaxşılaşmasına imkan yaradır.

Əhalinin sosial müdafiəsində iş yerlərinin açılması da mühüm rol oynayır. Elə ölkədə həyata keçirilən iqtisadi siya-sətin əsas məqsədlərindən biri də yeni iş yerləri yaratmaqla əhalinin sosial müdafiəsini təmin etməkdir. Bu məqsədlə həm də özəl sektora və sahibkarlığa da böyük dəstək göstərilir - vergi yükü azaldılır, onlara güzəştli şərtlərlə kreditlər verilir. Təkcə regionların sosial-iqtisadi inkişafına istiqamətlənən üçüncü Dövlət Proqramının icrasını əhatə edən 1 yanvar 2014-cü ildən 1 yanvar 2018-ci ilədək ümumilikdə 721,2 min olmaqla 530,4 min daimi iş yeri açılıb. Onu da qeyd etmək ki, bu dövrdə iş yerlərinin 61 faizi qeyri-dövlət sektorunda yaradılıb.

İşsiz vətəndaşlar da unudulmur. Belə ki, cari il fevralın 1-i vəziyyətinə məşğulluq xidməti orqanları tərəfindən ölkə üzrə 38 min rəsmi işsiz statusu verilmiş şəxslərin hər birinə orta hesabla 331 manat müavinət ödənilib.

Dövlət Statistika Komitəsinin açıqlamasına görə, ötən ilin ilkin məlumatlarına əsasən, ölkə iqtisadiyyatında muzdlı çalışanların orta aylıq nominal əməkhaqqı 2016-cı ilə nisbətən 5,7 faiz artaraq 528,2 manat təşkil edib. Əməkhaqqı neft sektorunda 3079,2, qeyri-neft sektorunda 468,3 manat olub. Dövlət müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqları 396,9, özəl müəssisələrdə 710,4 manata çatıb. Mədən-qıxarma sənayesində, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, peşə, elm və texniki fəaliyyət, informasiya və rabitə, tikinti, eləcə də nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində orta aylıq nominal əməkhaqqı ölkə üzrə olan orta göstəricilərdən yüksək olub. Əhalinin gəlirlərinə gəldikdə, Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, cari ilin yanvar ayında bu göstərici ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,7 faiz artaraq 3 milyard 882,3 milyon manat təşkil edib. Əhalinin hər nəfərinə düşən gəlirlər orta hesabla 396,9 manata çatıb.

Rüstəm KAMAL,
"Azerbaycan"

Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi geniş maarifləndirmə aksiyalarına başlayıb

Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi (QTA) geniş maarifləndirmə aksiyalarına start verib. Əhali arasında genişmiqyaslı və uzunmüddətli maarifləndirmə aksiyalarına martın 1-dən etibarən start verilib.

Son illər ölkədə dövlət idarəetmə sahəsində genişmiqyaslı islahatlar həyata keçirilib. Bu islahatların tərkib hissəsi olaraq yeni qurum - Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi təsis edilib. QTA-nın yaradılması ilə vətəndaşlara göstərilən qayğının səviyyəsi yeni, daha keyfiyyətli mərhələyə qədəm qoyub. Qida təhlükəsizliyi sahəsində maarifləndirmə işlərinin həyata keçirilməsi agentliyin prioritet fəaliyyət istiqamətlərindən hesab olunur.

Bu sahədə maarifləndirmə aksiyalarına başlayan agentlik "5 addımda qida təhlükəsizliyi", "Qida zəncirinin halqaları", "Uşaqlar

üçün yemək çantasının hazırlanma qaydaları" başlıqlı sosial məsuliyyət layihələri həyata keçirəcək. Məqsədi hər yaş qrupundan olan qida məhsulu istehlakçılarına qida təhlükəsizliyi anlayışını izah etmək, Azərbaycanın gələcəyinin təməli hesab edilən azyaşlı uşaqlara ilkin gigiyena norma və qaydalarını aşılamaqdan ibarətdir.

Hazırlanan maarifləndirmə materiallarında "tarladan süfrəyə" prinsipi ilə həyata keçirilən qida zənciri, uşaqlar üçün yemək çantası hazırlayan zaman diqqət edilməsi vacib olan məqamlar, məişətdə sadə qaydalarla qidanın təhlükəsizliyinə əmələtəmə qaydaları öz əksini tapıb.

Qida təhlükəsizliyi terminlərini sadə və anlaşılan dillə, ən geniş auditoriyaya çatdırmağı hədəf götürən agentlik bu layihə çərçivəsində məlumatlandırıcı materialları təhsil müəssisələrində, insanların daha çox vaxt keçirdiyi ictimai işə, xidmət obyektlərində və sosial şəbəkələrdə yayacaq.

"Caspian European Club"un biznes-forumu keçiriləcək

Martın 7-də "Caspian European Club" çərçivəsində biznes-forum keçiriləcək.

Bu barədə "Caspian European Club"-un sədrinin birinci müavini və baş icraçı direktoru Telman Əliyev məlumat verib.

Onun sözlərinə görə, "Caspian European Club"-un sahə klubların iclasları çərçivəsində irəli sürülmüş problem və təkliflərin müzakirəsi nəticəsində təşəbbüs göstərilmiş bu görüş iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrini təmsil edən şirkətlərin xahişi ilə təşkil olunub. T.Əliyev qeyd edib ki, biznes-forumda klub şirkətləri rəhbərlərinin standartlaşma, metrologiya və patent üzrə məsələlərlə bağlı təşəbbüs və təklifləri müzakirə olunacaq, biznesmenlərə, həmçinin onları maraqlandıran suallara ətraflı cavablar verəcək.

Neftin qiymətinin bu il mütəmadi bahalaşacağı ehtimal olunur

Neft bazarının analitikləri xam neftin qiymətinin bu il ardıcıl olaraq artacağını proqnozlaşdırırlar. Lakin bu bahalaşma ABŞ-da şist nefti istehsalının artması və OPEC üzrə neft hasilatının azaldılması sazişinin təsiri ilə müəyyən qiymət aralığında dəyişəcək.

Analitiklər "Brent" markalı xam neftin bir barelinin qiymətinin bu il orta hesabla 63 dollar olacağını düşünürlər. "Light" neftinin orta qiymətinin isə 58,88 dollar/barel səviyyəsində olacağı proqnozlaşdırılır.

Hazırda 10 milyon barel olan ABŞ-ın gündəlik xam neft istehsalının bu il ərzində yüksələrək sutkalıq 11 milyon bareldən çox olacağı ehtimal edilir.

Neft ixrac edən Ölkələr Təşkilatına (OPEC) üzv ölkələr və başda Rusiya olmaqla digər qeyri-OPEC ölkələri neft hasilatını bu ilin sonuna qədər gündəlik 1,8 milyon barel azaltmaq barədə öhdəlik götürüblər.

Paytaxtda məhsul istehsalı artır

Bu ilin yanvar ayında Bakıda 11,1 milyon manatlıq nəqliyyat vasitələri və avadanlıqlar istehsal edilib.

Bakı Şəhər Statistika İdarəsinin məlumatına görə, maşın və avadanlıqların, digər nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində 11,1 milyon manatlıq məhsul istehsal edilib. Ötən ilin yanvar ayına nisbətən soyuducu və dondurucu avadanlıqların istehsalı 5 dəfə, ştanqlı quyru nasoslarının istehsalı 35,5 faiz artıb.

IFC Mərkəzi Asiyada Rəqəmsal Maliyyə Xidmətlərinin inkişafına dəstək verir

Dünya Bankı Qrupunun üzvü olan Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası (IFC) Mərkəzi Asiyada rəqəmsal maliyyə xidmətləri, o cümlədən elektron pul, internet və mobil bankçılığı təşviq etmək üçün regional konfrans keçirib.

Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasından AZERTAC-a bildiriblər ki, tədbir IFC tərəfindən əhalinin və kiçik müəssisələrin yoxsulluğa qarşı mübarizə və iqtisadi artımın sürətləndirilməsi üçün əhəmiyyətli olan maliyyə xidmətlərinə çıxışına kömək etmək məqsədi daşıyan daha geniş proqramın tərkib hissəsidir. "Elektron və Rəqəmsal Maliyyə Xidmətləri: Müvəffəqiyyətə naminə birgə yol" mövzusunda konfransda maliyyə qurumlarından, texnoloji və maliyyə şirkətlərindən 130-dan çox rəhbər şəxslər iştirak edib.

IFC/Dünya Bankının maliyyə, rəqəbatqabiliyyətliliyi və innovasiya üzrə global təcrübə üzrə direktoru Rolf Behrndt qeyd edib ki, IFC innovativ və dayanıqlı maliyyə xidmətlərinin inkişafını dəstəkləyir. Maliyyə xidmətlərinin çatdırılması sahəsində mobil texnologiyalar və yeni biznes modelləri böyük sayda aşağı gəlirlili əhali, kiçik sahibkarlar və kənd sakinləri üçün əsas maliyyə xidmətlərinə çıxışı təmin edə bilər. Daha uzun perspektivdə bu, iş yerlərinin yaradılmasına, yoxsulluğun azaldılmasına və iqtisadi artıma kömək edəcək.

Bildirilib ki, qarşıdakı illərdə rəqəmsal xidmətlərə tələbatın artması gözlənilir. Smartfonların qiyməti tədricən aşağı düşdüyü bir vaxtda inkişaf edən ölkələrdə yaşayan insanların 2020-ci ilə qədər artıq 60 faizinin internetə çıxış əldə etməsi gözlənilir.

Konfransda maliyyə qurumlarının rəqəmsal xidmətlərdən istifadə yolları, habelə yeniliklərin müştəri sayının artırılmasına köməkçi və rəqəmsal maliyyə xidmətlərinin inkişafını təşviq etmək üçün dövlətlərin maliyyə inklüzivliyinə dəstək imkanları müzakirə edilib.

Qeyd etmək ki, tədbir IFC-nin Azərbaycanda, Qırğızıstanda və Tacikistanda həyata keçirdiyi Elektron və Rəqəmsal Maliyyə Xidmətləri Layihəsinin bir hissəsidir.

“Neft Daşları” son onilliklərin rekordunu təzələyib

Azərbaycan neftçiləri dövlətin hərtərəfli dəstəyi sayəsində bir sıra digər köhnə yataqlarda da hasilatı artırmağa nail olublar

Keçən il "Neft Daşları"nda 1 milyon ton neft hasil edilib. Son onilliklərin rekordunu təzələyən bu dəniz mədəni ilə yanaşı, bir sıra digər neft və qazqıxarma idarələri də hasilatı nöinki sabit saxlamağa, hətta artırmağa nail olublar. Ümumiyyətlə, keçən il Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) üzrə hasilat 7,4 milyon ton neft, 6,1 milyard kubmetr qaz təşkil edib. Respublika üzrə isə illik neft hasilatı 38,7 milyon ton, təbii qaz hasilatı isə 28,6 milyard kubmetr olub.

Köhnə yataqlarda hasilatın sabit saxlanılması və artırılması gərgin zəhmət və böyük say tələb edən işdir. Azərbaycan neftçiləri buna dövlətin hərtərəfli dəstəyi ilə nail olurlar. Belə ki, mədənlərdə yeni avadanlıqlar quraşdırılır və müasir texnologiyalar tətbiq edilir. Dəniz yataqlarında platforma və özülər əsaslı təmir olunur. Başlıca şərtlərdən biri də neftin inşis və məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması, ona dövlət qayğısının ildən-ilə artmasıdır. Azərbaycan dövləti bu sahədə də ulu öndər Heydər Əliyevin qoyduğu ənənələrə sadıq qalır və onları günün tələbləri baxımından inkişaf etdirərək Azərbaycan neftçisinin fədakar əməyini həmişə yüksək dəyərləndirir. Neftçi ölkəmizdə ən şərəfli peşə sahiblərindən biri kimi böyük hörmətə layiqdir.

Neft və təbii qaz hasilatının stabilizasiyasının əsas səbəblərindən biri qazma işlərinin həcmimin artırılmasıdır. Keçən il SOCAR-ın müəssisələrində 138 min metr qazma işi həyata keçirilib. Bu da əvvəlki ilin müvafiq göstəricisi ilə müqayisədə 30,7 faiz çoxdur. Bu sahədə görülmüş işlərin 93 faizi istismara,

7 faizi kəşfiyyata aid olub. Ümumiyyətlə, ötən il mədənlərə qazma işləri uğurla başa çatdırılan 81 quyru təhvil verilib.

Perspektivli neft-qaz sahələrinin və yataqlarının mövcud potensialı növbəti illərdə də neft hasilatının stabil saxlanılmasına və qaz hasilatının artımına şərait yaradır. Köhnə yataqlarda hasilatın azalmasını qarşısını almaq məqsədilə aparılan tədbirlər nəticəsində hasilat davamlı şəkildə dünya neft bazarının tənzimlənməsi üçün zəruri olan və digər hasilatçılarla razılaşdırılmış çərçivələrdə həyata keçirilir. Yataqların neftvermə əmsalından tam yararlanmağa nail olunur. Hasilatın sabitləşdirilməsi üçün yeni quyuların qazılması ilə yanaşı, köhnə quyular da bərpa olunub istismar fonduna daxil edilir. Beləliklə, neftvermə əmsalının sabilliyi saxlanılır, fəaliyyətsiz quyularda əsaslı təmir, geoloji-texniki tədbirlər vasitəsilə istismarın bərpa olunması layihələri həyata keçirilir. Ləğv edilmiş quyuların bir çoxunda isə qalıq neft səmərəli texnologiyaların tətbiqi yolu ilə çıxarılır.

Azərbaycanın neft mütəxəssisləri köhnə sahələrdə yeni üsulları tətbiq etmək, ayrı-ayrı yataqlar üzrə hətta hasilatın artırılmasına da nail olublar. Məsələn, ötən il "Abşeronneft" və "Bibiheybəneft" neft və qazqıxarma idarələri neft hasilatını əvvəlki ilə nisbətən müvafiq surətdə 8,7 və 1,9 artıra biliblər. Neft hasilatının sabit saxlanılmasında xüsusi çəkisi olan "Neft Daşları" Neft və Qazqıxarma İdarəsində 2017-ci ildə 1 milyon ton neft hasil olunub. Bu, son onilliklərin üçün rekord göstərici sayılır.

SOCAR-ın mətbuat xidmətinin məlumatına yataqlarda hasilatın artımına təsir edən amillər belə izah edilir: "Yalnız Abşeron NQÇI-yə aid olan yataqları götürsək, orada son illərdə ümumi hasilat 2,5 dəfədən çox artmışdır. Üstəlik, bu uğurları az maddi məsrəflərlə əldə edə bilmişik. Belə ki, bu gün "Azneft" İB üzrə hasilatın maye dəyəri dünyada ən aşağı sıralardadır, yəni, əməliyyatlarımızın səmərəliliyi olduqca yüksəkdir".

Ümumi gəlirlərin artımında neft və neft-kimya məhsulları da mühüm yer tutur. 2017-ci ildə SOCAR üzrə

Azərbaycandan 1,5 milyon ton neft emalı və neft-kimya məhsulu ixrac edilib. İxrac olunan emal və kimya sənayesi məhsullarının əsas həcmi dizel və təyyarə yanacaqları, yüksək təzyiqli polietilen, koks, propilen, maye qaz və maye pirozil qətran kimi maddələrin payına düşüb.

Xatırladaq ki, SOCAR üzrə 2017-ci ildə xam neftin ixracı 20,7 milyon ton təşkil edib. Neft ixracının müsbət dinamika isə neft və qaz ticarət əməliyyatlarının həcmimin artması ilə bağlıdır. Bununla yanaşı, dünya bazarında Azərbaycan neftinə tələbat keçən ildə də yüksək olub. Mütəxəssislər təsdiqləyirlər ki, SOCAR Azərbaycan neftini dünya bazarlarında ən keyfiyyətli neft növlərindən biri sayılan "Azeri Light" brendi altında təqdim edir. "Azeri Light" neftinin məhsul qatılığı brend kimi bazarı çıxarılması milli sərvətimizin dəyərini artırır.

Bir daha vurğulayacağı ki, bu nailiyyətlər dövlətdən hərtərəfli dəstək alan Azərbaycan neftçilərinin məharətinin və əzmkarlığının bəhrəsidir.

Flora SADIQLI,
Ağəli MƏMMƏDOV (foto),
"Azerbaycan"

Izmirdə ulu öndər Heydər Əliyevin büstünün açılışı olub

Türkiyənin İzmir şəhərinin Karşıyaka rayonundakı Heydər Əliyev parkında ulu öndərin büstünün açılışı olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, açılış mərasimində rəsmi şəxslər, millət vəkili, yerli ictimaiyyətin tanınmış nümayəndələri, QHT və KİV təmsilçiləri, o cümlədən Qarabağ müharibəsi qazıları iştirak ediblər.

Əvvəlcə Azərbaycan və Türkiyənin dövlət himnləri səsləndirilib. Ulu öndər Heydər Əliyevin və bütün şəhidlərimizin əziz xatirəsi ehtiramla yad olunub.

Sonra Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin birinci müavini Vahid Hacıyev, millət vəkili Qənirə Paşayeva və Sona Əliyeva, Karşıyaka rayonu bələdiyyəsinin sədri Hüseyn Mutlu Akpınar, İzmirdəki Azərbaycan Mədəniyyət və Dayanışma

Dərnəyinin sədri Mülazim Pahsa və başqalarının çıxışları dinlənilib.

Çıxışlarda ümummilli lider Heydər Əliyev şəxsiyyətinin ucalığından, ulu öndərin Azərbaycan və Türkiyənin inkişafı naminə həyata keçirdiyi beynəlxalq layihələrin əhəmiyyətindən, xalq arasında tükənməz nüfuzundan danışılıb. Vurğulanıb ki, yüksək şəxsi keyfiyyətləri ilə el məhəbbəti qazanan Heydər Əliyev təxminən yarım əsrə yaxın dövrü əhatə edən siyasi fəaliyyətini Azərbaycanın inkişafına və yüksəlişinə sərf edib. Gördüyü böyük tarixi işlərin nişanələri əsrlərə yadigarıdır.

Qeyd edək ki, Karşıyaka rayonu bələdiyyəsi və İzmirdəki Azərbaycan Mədəniyyət və Dayanışma Dərnəyi arasında əldə olunan razılıq əsasında mövcud Heydər Əliyev parkı yenidən qurulub və burada ulu öndərin büstü qoyulub.

Azərbaycanlı gənclər Avropa Parlamentindəki erməni təbliğat maşınına daha bir zərbə vurdular

Azərbaycanlı gənclər fevralın 28-də Avropa Parlamentinin (AP) binasında keçirilən bir digər erməni tədbirinə müdaxilə edərək düşmənin təbliğat məqsədlərini bir daha puça çıxarıblar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, işğal edilmiş ərazilərimizə qanunsuz səfər etdiyinə görə Azərbaycan tərəfindən axtarılan verilmiş AP üzvlərinin ev sahibliyi və Brüsseldəki erməni lobbı təşkilatlarının dəstəyi ilə Dağlıq Qarabağa dair Avropa Parlamentinin binasında propaqanda tədbirinin keçirilməsi planlaşdırılıb. Qeyd edək ki, onlar AP üzvləri, həmçinin Avropa Parlamentində fəaliyyət göstərən Al-Ermenistan dostluq qrupunun rəhbərliyində yer alırlar.

Lakin tədbirə qoşulan azərbaycanlı gənclər çıxışlar yekunlaşan kimi sözlər alıblar və verdikləri suallarla erməni-pərəst çıxışçıları çətin vəziyyətdə qoyublar.

İşğal olunmuş ərazilərdən olan gənclər açıq şəkildə erməni lobbisinin beynəlxalq ictimaiyyəti aldatmağa cəhd etdiyini və bilərəkdən yalnız erməniləri münafiqşədən əziyyət çəkən tərəf kimi təbliğ etdiyini diqqətə çatdırıblar. Macburi köçkün həyatının çətinliklərindən danışan gənclər tədbirin əvvəlində Şumqayıt hadisələrinə görə bir dəqiqəlik sükut elan edən (milliyyətə erməni qadınla evli olan) Frank Engele müraciət edərək eyni yaşınamının Xocalı qurbanlarına da

nümayiş etdirilməsini tələb ediblər.

Bu gözənilməz sual qarşısında duruxan F.Engel bir dəqiqəlik sükutun bütün Qarabağ münafiqşəsi qurbanlarına həsr edildiyini deyib və tədbir zalını tərk edib.

Tədbir zamanı həmçinin təşkilatçılar bu propaqanda tədbirinə çoxsaylı davətlər göndərilməsinə baxmayaraq, Avropa İttifaqı qurumlarının nümayəndələrinin qoşulmamasından açıq şəkildə narazılıq bildiriblər.

Beləliklə, Azərbaycan gəncləri bir daha sayıqlıq göstərərək erməni diasporunun Avropa Parlamentinin binasında planlaşdırılan propaqanda fəaliyyətinə daha bir zərbə vurublar.

Davamlı tərəqqi sənayenin inkişafından asılıdır

Əvvəli 1-ci səh.

Ümumi dəyəri 144 milyon manat olan "Mingeçevir Tekstil" MMC-nin ilpik istehsalı üzrə iki müəssisənin yaradılmasına iqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu tərəfindən 10 milyon manat güzəştli kredit verilib. Bu da onu göstərir ki, Azərbaycan sərmayə qoyuluşu üçün çox əlverişli məkandır. Son 15 il ərzində ölkə iqtisadiyyatına 230 milyard dollardan çox, öten il isə 15 milyard dollara yaxın sərmayə qoyulub.

Müasir texnologiyalar əsasında yaradılmış fabriklər Almaniya, İsveçrə, İspaniya və Yaponiyanın aparıcı şirkətlərinin avadanlığı ilə təchiz edilib. Fabriklərdə pambıq mahılından ilde 10 min tonu "Ring", 10 min tonu isə "Open End" üsulu ilə olmaqla, ümumilikdə 20 min ton müxtəlif cür ilpik istehsalı nəzərdə tutulur. "Ring" üsulu ilə istehsal edilən pambıq-poliester ilpik daha zərif və yumşaq olduğu üçün uzun illi pambıqdan alınır və daha bahalıdır. Bu məhsuldan əsasən köynək istehsal olunacaq. "Open End" üsulu ilə alınan ilpik daha sərt olduğundan əsasən cins və digər geyimlərin istehsalında istifadə ediləcək.

Toxuculuq sənayesinin inkişafı

Bu fabriklərdə 700-750 insan işlə təmin edilib və çalışanların böyük əksəriyyəti qadınlardır. Bu cür müəssisələrin istifadəyə verilməsi ölkədə toxuculuq sənayesinin inkişafına, yerli istehsal müəssisələrinin davamlı, keyfiyyətli və ucuz xammal ilə təmin olunmasına, eləcə də istehsal edilən pambığın hazır məhsul kimi ixracına imkan verəcək. Bunun da nəticəsində ölkəmizə əlavə valyuta daxil olacaq. Bu, həmçinin sənaye sahəsində idxaldan asılılığın azaldılması, ixrac potensialının artırılması, milli tekstil brendlərinin yaradılması, ixtisaslı kadrların hazırlanması və yeni iş yerlərinin açılması baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycanda fəaliyyət göstərən ilpik fabriklərinin sayı 8 oldu

Mingeçevir Sənaye Parkının ilk iki fabrikinin açılması dövlət-özal sektor tərəfdaşlığının parlaq təzahürüdür. Çünki dövlət özal sektorun inkişafı üçün əlindən gələni əsirgəmir, sahibkarlara güzəştli şərtlərlə kreditlər, metodik tövsiyələr verilir, iş yerlərinin yaradılması istiqamətində böyük işlər aparılır. Eyni zamanda, dövlət sənaye parklarının yaradılması ilə özal sektorun inkişafına şərait yaradır.

Onu da vurğulayaq ki, Azərbaycanda hazırda altı ilpik fabriki fəaliyyət göstərir. Bu iki fabrikin istifadəyə verilməsi ilə onların sayı səkkizə qalxır və altı fabrikin istehsal gücü 24 min ton ilpikdir. Bu iki fabrikdə isə 20 min ton ilpik istehsal olunacaq. Yeni müasir fabriklərdə əvvəlki dövrlərdə istifadəyə verilmiş fabriklərlə, demək olar ki, eyni səviyyədə ilpik istehsal olunacaq, həm daxili tələbatı təmin edəcək, həm də ixrac olunacaq.

Əlbəttə ki, bu hələ başlanğıcdır. İki yeni fabrikin işə düşməsi daha yeni müəssisələrin yaradılmasına təkan verəcək. Bu isə o deməkdir ki, yaxın gələcəkdə Mingeçevirdə minlərlə yeni iş yeri açılacaq.

Əminliklə söyləmək olar ki, sənaye parklarının, məhəllələrinin yaradılması ölkə iqtisadiyyatının modernləşməsinə, həmçinin innovativ və elmətimli iqtisadiyyatın formalaşmasına, investisiya mühitinin cəlbəediciyinin artmasına, sahibkarlığın dəstəklənməsinə, ölkənin ixrac qabiliyyətinin genişlənməsinə töhfə verəcək. Çünki zamanın tələblərinə uyğun olaraq aparılan islahatlar, uğurla həyata keçirilən dövlət proqramları, genişmiqyaslı infrastruktur layihələri, biznes və investisiya mühitinin davamlı surətdə yaxşılaşdırılması, özal sektora dövlət dəstəyi və siyasi, makroiqtisadi sabitlik ölkədə güclü sənayenin formalaşdırılması üçün əlverişli şərait yaradır.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azerbaycan"

Cocuq Mərcanlı sakinləri 25 ildən sonra ilk dəfə doğma kəndlərində səs verəcəklər

Cəbrayıl rayonunun işğaldan azad edilmiş Cocuq Mərcanlı kəndinin sakinləri 25 ildən sonra ilk dəfə öz doğma torpaqlarında səs verəcəklər. 2018-ci il aprelin 11-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikası Prezidentli seçkilərinin təşkilatı ilə əlaqədar Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı ilə 120 saylı Cəbrayıl-Qubadlı seçki dairəsinin dislokasiyası daxilində Cocuq Mərcanlı kəndində 73 saylı seçki məntəqəsi yaradılıb.

120 saylı seçki dairəsi dairə seçki komissiyasından AZƏRTAC-a bildiriblər ki, 73 saylı məntəqə zəruri texniki vasitə və metodiki vəsaitlərlə təmin olunub. Məntəqə üzrə 121 seçici qeydə alınıb. Cocuq Mərcanlıda aparılan tikinti-bərpa və abadlıq-quruculuq işlərinin növbəti mərhələsi başa çatdığı üçün daha 100 ailənin kəndə köçürülməsi gözlənilir. Əgər həmin kənd sakinləri seçkilərə qədər kö-

cürüləcəksə, seçicilərin sayı da artacaq.

Kənd sakinləri də bu əlamətdar tarixi - aprelin 11-ni böyük həvəslə gözləyirlər. Onlardan biri də Samir Məmişovdur. "Dövlətimizdən çox razıyıq. Axır ki, bu günləri də görmək bizə nəsih oldu. Ötən il yenidən öz doğma torpağımıza, doğma kəndimizə qayıtdıq. Hələ də bunun

sevincini yaşayırıq. Düşmənin dağıtdığı kəndimizə bu il yaz da tez gəlib. Ağacların çiçəklərini, yaşıllaqların, güllərin qoxusu ətrafa yayılıb. Hər kəs gündəlik qaçıqları ilə məşğuldur. Gələn ay isə uzun illərdən sonra ilk dəfə Cəbrayıl torpağında - Cocuq Mərcanlıda səssizmə hüququmuzdan istifadə edəcəyik", - deyir o bildirib.

Azərbaycanın xarici siyasət xəttini milli maraqlar diktə edir

Ölkəmizin beynəlxalq aləmdə nüfuzu artır

Əvvəli 1-ci səh.

Milli müstəqilliyin bərpasından bəri ən əlamətdar hadisələrdən biri Azərbaycanın BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçilməsi idi. Məlum olduğu kimi, ölkəmiz 2011-ci ilin oktyabrında BMT Baş Assambleyasının 66-cı sessiyasının iclasında BMT Təhlükəsizlik Şurasının 2012-2013-cü illər üçün qeyri-daimi üzvlüyünə keçirilən seçkilərdə 155 üzv-dövlətin dəstəyi ilə Şərqi Avropa qrupundan BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçilmişdir. 2012-ci ilin may və 2013-cü ilin oktyabr aylarında Azərbaycan rota-siya qaydasına uyğun olaraq BMT Təhlükəsizlik Şurasında sədrlik etmişdir. Bu iki ay müddətində Təhlükəsizlik Şurası 30 ictimai və fərdi iclas, 29 qapalı müşavirə keçirmiş, 7 qətnamə və sədrin 3 bəyanatını qəbul etmiş, mətbuat üçün 13 bəyanat vermişdir.

Dövlətimizin BMT Təhlükəsizlik Şurasına üzvlüyü dövründə diplomatiyamız milli maraqların global səviyyədə irəli aparılması istiqamətində fəal səylər göstərdi. Ölkəmizin üzvləşdiyi ən böyük problem olan Ermenistanın Azərbaycanca qarşı təcavüzünün müxtəlif aspektləri Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq iclaslarında müəddəti olaraq diqqətə çatdırıldı. Bundan əlavə, dövlətlərin suverenliyi, ərazi bütövlüyü və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığına hörmət, həmçinin münafiqşələr zamanı müharibə və insanlığa qarşı cinayətlər törətmis şəxslərin məsuliyyətə cəlb edilməsinin vacibliyi məsələsi ardıcıl olaraq qaldırıldı və müvafiq müddəalar Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi sənədlərdə əksini tapdı.

Beləliklə, əsrin layihəsinin icrası istiqamətində konkret iş başlandı. Beş il ərzində reallaşdırılması nəzərdə tutulan "Cənub qaz dəhlizi" layihəsi mərhələ-mərhələ həyata keçirilir və ilk mərhələ bu il başa çatacaq. 2020-ci ildə "Şahdəniz" yatağından bu kəmərlə neql olunacaq qazın həcmi ilde 16 milyard,

2023-cü ildə 23 milyard, 2026-cı ildə isə 31 milyard kubmetrə çatacaq. İlk dövrdə kəmərlə neql olunacaq 16 milyard kubmetrik Azərbaycan qazının 6 milyard kubmetri Türkiyəyə, 10 milyard kubmetri isə Avropa ölkələrinə satılacaq.

Hazırda layihənin üzvləri Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə, Bolqarıstan, Yunanıstan, Albaniya və İtaliyadır. Sonrakı mərhələdə Balkan ölkələrinin də "Cənub qaz dəhlizi"na qoşulacağı gözlənilir. Beləliklə, Azərbaycan tezliklə Cənubi Avropa ilə energetika sahəsində uzunmüddətli əməkdaşlıq yoluna qədəm qoyacaq və qitənin yeni enerji xəritəsinin çəkilməsində yaxından iştirak edəcək.

Keçən ilin payızında Azərbaycan daha bir tarixi gün yaşadı. Sentyabrın 14-də Bakıda 23 il əvvəl bağlanmış "Əsrin müqaviləsi"nin davamı olaraq dünyanın aparıcı neft şirkətlərinin iştirakı ilə Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda "Azəri", "Çıraq" yataqlarının və "Günəşli" yatağının (AÇG) dərində yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və neft hasilatının pay bölgüsü haqqında düzəliş edilməsi və yenidən tərtib olunmuş saziş imzalandı. Beləliklə, "Əsrin müqaviləsi"nin müddəti 2050-ci ilədək uzadıldı.

1994-cü ildə "Əsrin müqaviləsi" imzalandıqda AÇG-də 511 milyon ton neft olduğu ehtimal edildirdi. Amma ehtiyatlar proqnozları üstələdi. Ötən ilədək AÇG-də 436 milyon ton neft çıxarılışdır.

Hazırda yataqlar blokunda hələ hasil edilməmiş 500 milyon ton neft var. "Yeni əsrin müqaviləsi"ne əsasən, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin iştirakı payı 25 faiz təşkil edəcək. Azərbaycana çatacaq mən-

fəet neftinin səviyyəsi 75 faiz olacaq. Saziş çərçivəsində qoyulacaq sərmayənin məbləği 40 milyard dolları ötəcək. Bütün bunlar ölkəmizin gələcək inkişafına əsaslı zəmin yaradır.

2016-cı ildə Azərbaycan üçün regional və beynəlxalq əməkdaşlıq baxımından diqqətçəkən hadisə baş verdi: Azərbaycan-İran-Rusiya əməkdaşlıq formatı yaradıldı.

Həmin ilin avqust ayında üç dövlətin başçılarının Bakıda keçirilmiş görüşü və üçtərəfli sammit görüşlərində əldə olunmuş razılaşmalar fəvqəladə əhəmiyyəti ilə yadda qaldı. Yeni regional əməkdaşlıq formatı yaratmaq təşəbbüsü məhz Azərbaycan rəhbərliyinə məxsus idi. Belə bir formatın meydana çıxması üç ölkənin ikitərəfli əlaqələrinin yüksəldiyi səviyyəni əks etdirirdi. Belə ki, həm Rusiya, həm də İranla həmsərhəd olan yeganə ölkə - Azərbaycan milli müstəqilliyini bərpa edəndən bəri hər iki qonşusu ilə müxtəlif sahələrdə qarşılıqlı əlaqələri yüksək səviyyədə qurmuşdur. Öz növbəsində Rusiya-İran əlaqələri nəzərəcarpacaq şəkildə inkişaf etmişdir. Bütün bunlarla yanaşı, yeni əməkdaşlıq formatının iştirakçısı olan ölkələri bir araya gətirən təkəşə coğrafi yaxınlıq - qonşuluq yox, həm də onların oxşar maraqların bölüşməsi, regional və beynəlxalq problemlərə münasibətdə ortaq məxrəcə gəlmək istəyidir.

Azərbaycan-İran-Rusiya formatı regional əməkdaşlıqda konkret olaraq bir sıra mühüm nəticələr vəd edir. Söhbət ilk növbədə regional təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi məsələsindən gedir. Məlum olduğu kimi, beynəlxalq terrorizm və ekstre-

mizmin ən əcaib formalarında təzahür etdiyi Yaxın Şərq regionumuzdan çox da uzaq deyil. Suriya və İraqda cərəyan edən hadisələr Azərbaycan, Rusiya və İranı da ciddi narahat edir. Odur ki, yeni regional formatın üzvü olan ölkələr beynəlxalq terrorizmə mübarizədə uğurlu yalnız birgə səylər hesabına təmin ediləcəyinə əmindirlər.

Bununla yanaşı, üç ölkə başqa bir mühüm inkişaf layihəsinə - "Şimal-Cənub" neqliyyat dəhlizini reallaşdırmaq əmindirlər. Ümumi uzunluğu 7200 kilometr olan beynəlxalq neqliyyat dəhlizi Hindistan, İran və Fars körfəzi ölkələrindən Azərbaycan və Rusiya ərazisinə, daha sonra Şimali və Qərbi Avropa tranzit yükliyinə və səmərəsinin daşınması üçün optimal imkanlar yaradır.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan-İran-Rusiya əməkdaşlıq formatı təkəşə qeyd olunan istiqamətlərlə məhdudlaşmır, istisnasız olaraq bütün sahələrdə üçtərəfli əlaqələri ən yüksək səviyyəyə çatdırmaq məqsədi güdür. Sözsüz ki, qarşısı qoyulmuş vəzifələrin reallaşdırılması nəticə etibarilə regional və beynəlxalq əməkdaşlıq əhəmiyyətli töhfə verəcək.

Bütövlükdə Azərbaycan diplomatiyası son illər xarici siyasət xəttinin prioritet istiqamətlərini rəhbər tutaraq dövlətin maraqları naminə geniş fəaliyyəti ilə diqqəti cəlb edir. Rəsmi Bakı yaxın və uzaq ölkələrlə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq əlaqələri inkişaf etdirir, nəticə etibarilə dövlətin beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artması naail olur.

Allahverdi MEHDİYEV,
"Azerbaycan"

Regionun iqtisadi gücü

Əvvəli 1-ci səh.

Təbii ki, yeni iqtisadi islahatların bir qismi maliyyə sektorunu əhatə etdi. Belə ki, yeni çağırışların həlli istiqamətində bankların restrukturizasiyası və kapitallaşması, aktivlərin sağlamlaşdırılması, sığorta bazarının inkişafı, maliyyə inklüzivliyinin gücləndirilməsi istiqamətində tədbirlər əks etdirən strateji hədəflər müəyyən edildi.

Hazırda islahatlar davam edir. Və biz bu islahatların uğurlu nəticələrini bir çox sahələrdə müşahidə edirik. Son iki ilin müddətində göstəricilərdən biri də 37 milyard dollara qədər azalan valyuta ehtiyatlarımızın yenidən artmasıdır. Azərbaycan Respublikası regionlarının YAP-ın son qurultayında valyuta ehtiyatlarımızın 44 milyard dollar olduğu bəyan edildi. Beləliklə, müsbət iqtisadi proseslər ötən il özünü xarici valyuta ehtiyatlarının dinamikasında da büruzə verdi. Ölkənin tədviə balansının yaxşılaşması şəraitində 2017-ci ildə strateji valyuta ehtiyatları 11 faizdən çox artdı.

100 milyard dollardan artıq sərmayə

Xatırladaq ki, 2004-cü ildə Azərbaycan valyuta ehtiyatları cəmi 1,8 milyard dollar idi. Bakı-Tbilisi-Ceyhan və Bakı-Tbilisi-Qars neft-qaz kəmərləri

inin istifadəyə verilməsindən sonra Azərbaycan təbii ehtiyatlarını xarici bazarlara çıxardı, həm də öz gələcəyi valyuta iqtisadiyyatın inkişafına yönəldi. Bir qismi isə Dövlət Neft Fonduna yığıldı.

Son 15 il ərzində ölkə iqtisadiyyatına 231 milyard dollar sərmayə qoyulub. Bunun yarısı xarici, yarısı isə daxili sərmayədir. Bu müddətdə Azərbaycan iqtisadiyyatı 3,2 dəfə artıb. Ölkədə 30 elektrik stansiyası tikilib, qazlaşdırmanın səviyyəsi 93 faizə çatıb, 4 yeni su anbarı 7 hava limanı, 3100-dən çox məktəb, 642 tibb müəssisəsi, 43 olimpiya idman kompleksini tikilib, Oğuz-Qəbələ-Bakı su xətti inşa olunub, 12 min 300 kilometr yol çəkilib. Sahibkarlara güzəştli şərtlərlə 2 milyard manatdan çox kreditlər verilib. Neft kapitalının "insan kapitalı"na çevrilməsi təşəbbüsü ölkəmizdə uğurla reallaşır. Bütün bunlar göstərir ki, Azərbaycan dövləti neft gəlirlərini inkişaf və sosial rifahın yüksəldilməsinə sərf edib. Eyni zamanda artan maliyyə imkanları həm də Azərbaycanın öz təhlükəsizliyini daha etibarlı şəkildə möhkəmləndirməyə imkan verib, Ermenistanla müharibə şəraitində ölkəmizin siyasi-hərbi üstünlüyünü təmin edib.

Bu gün ölkəmizin ehtiyatında 42 milyard dollar vəsait var ki, bu da 2004-cü ildə müqayisədə 23 dəfə çox-

dur. İndi Azərbaycan öz valyuta ehtiyatlarını həm nəzərəcarpacaq dərəcədə artırır, həm də öz gələcəyi naminə yeni iqtisadi layihələrə inamla sərmayə yatırır. Hazırda Azərbaycanın təşəbbüsü ilə inşa olunan "Cənub qaz dəhlizi"ne ölkəmiz yətinəncə maliyyə vəsaiti ayırır. Ölətdə regionun ən böyük limanı tikilir. Ötən ilin oktyabrında inşası başa çatdı və artıq bahəsini gördüyümüz Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti kimi digər layihələrə yatırılan vəsait yaxın illərdə dəfələrlə artıqlaması ilə dövlətimizə qayıdacaq, gələcəkdə xalqımızın yüksək sosial rifahına xidmət edəcək.

Azərbaycanın 2018-ci il dövlət büdcəsinin 2017-ci ilə nisbətən artım-lı tərtib olunması da ölkəmizin artan maliyyə imkanlarından və böhranın artıq geridə qalmasından xəbər verir. Belə ki, büdcənin bu il üçün gəlirləri 20 milyard 127 milyon manat, xərcləri isə 21 milyard 47 milyon manat müəyyən edildi. Bu göstəricilər 2017-ci ildə müqayisədə 20 faiz çoxdur.

Cari il üçün neftin bir barelinin qiyməti dövlət büdcəsində 45 dollar-dan götürüldü. İlin əvvəlindən isə neftin qiymətlərində artım baş verdi. 2014-cü ildən bəri ilk dəfə olaraq Azərbaycan neftinin qiyməti 70 ABŞ dollarına qədər yüksəldi. Neft bazarındakı hazırkı şərait ölkəmiz üçün sərfəlidir. Çünki xam neftin hazırkı

şərtlərlə satışı əlavə valyutanın daxil olması deməkdir. Təbii ki, qiymətin bahalaşması neft satışından daha çox valyuta deməkdir. Bütövlükdə isə ölkədə əsas diqqət qeyri-neft sektorunu təşəbbüsü ilə inşa olunan "Cənub qaz dəhlizi"na yönəldilib. Artan neft gəlirləri də bu strateji vəzifənin uğurla reallaşdırılmasına mühüm amildir.

Azərbaycan dövləti indiyə kimi neftdən gələn gəlirləri ilk növbədə ölkənin və xalqın mənəfəyi, milli maraqlar naminə istifadə edib. Böyük valyuta ehtiyatlarımız isə həm böyük sərvətimizdir, həm də bu, bizə iqtisadi müstəqillik verir. Bəli, artan maliyyə imkanları Azərbaycanın iqtisadi müstəqilliyini daha da möhkəmləndirib. Bu gün Azərbaycan o dövlətlərdəndir ki, iqtisadiyyatına kenar dövlətlərin təsir və təzyiqləri yoxdur. Strateji baxımdan bütün iqtisadi sahələr dövlətimizin nəzarətindəndir. Ermenistanın təmsilində iqtisadi cəhətdən asılı vəziyyətdə olan ölkənin müstəqil siyasət apara bilməməsi günümüzün realılığıdır. Digər tərəfdən, Azərbaycan həm də öz valyuta imkanları hesabına artıq xaricə sərmayə yatırın dövlətə çevrilib. Bütün bunlar ölkəmizin regionda və beynəlxalq səviyyədə nüfuzunu və mövqeyini gücləndirən əsas şərtlərdəndir.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azerbaycan"

ERMƏNİ SEPARATİZMİNİN 30 İLLİYİ

Sumqayıt hadisələrindən 30 il ötür

1988-ci il fevral ayının 27-dən 28-nə keçən gecə erməni terrorçuları xaricdə yaşayan havadarlarının köməyi ilə Sumqayıtda qan tökdülər. Törədilən ağır cinayəti ört-basdır etmək üçün mətbuat səhifələrində müxtəlif böhtanlar, yalanlar yayılmağa başladı.

Başlıca məqsədləri erməni millətçilərinin qara niyyətlərini pərdələmək, əsl həqiqətləri gizlətmək idi. Yerevanda nəşr olunan "Sumqayıt... Genosid... Aşkarlıq..." kitab başdan-başa böhtan və iftira toplusuna çevrilmişdi. Hətta faktlar və rəqəmlər uydurma yalanların içərisində bilərəkdən və qəsdən təhrif olunur, rəqəmlər dəfələrlə şişdirilirdi. Bütün bunlar dünya ictimaiyyətinə çaşdırmağa yönəldilmiş üsullar idi. Hələ 1988-ci il 30 mart tarixli nömrəsində "İzvestiya" qəzetində belə bir yazı dərc olunmuşdur: "Sumqayıt: istintaqa şəhiylər mane olur".

O vaxtdan başlayaraq SSRİ Baş Prokurorluğunun istintaq qrupunu çaşdırmaq üçün hər cür hiylə və yalanlara əl atdılar. "Pravda" qəzeti 4 aprel 1988-ci il sayında yazırdı ki, Ermənistanın Moskvadakı nümayəndəliyinin yaydığı məlumata görə, guya Sumqayıtda 1500 nəfərə yaxın adam öldürüldü. Ermənilər köhnə verdislərindən əl çəkmir, əsl həqiqəti boğmaq üçün şərə, böhtana əl atırdılar. Onlar niyyətlərinə çatmaq üçün həttə Moskvanı şərləyir, müxtəlif uydurmalar yayırdılar. Qarabağ Komitəsinin iclaslarında Moskvaya, Sov.İKP MK-ya imamlarının azaldığını ifadə edən müxtəlif bəyanatlar yayırdılar. Hələ o vaxtlar Qarabağ Komitəsinə yardım edən əsas qüvvələrin başında Ermənistanın eks-prezidenti Levon Ter-Petrosyan dayanırdı. Deməli, hələ sovet dövründən xaricdə yaşayan erməni lobbisinin köməyi və yardımı ilə Dağlıq Qarabağı Azərbaycandan qoparıb Ermənistanla birləşdirmək üçün məqam axtarırdılar.

Sumqayıtda törədilən qanlı cinayətlər əvvəlcədən hazırlanmış həmin ssenarinin davamı idi. Bu dəfə baş rol üç dəfə məhkum olunmuş Eduard Qriqorqyan oynayırdı. "Paşa" ləqəbi ilə tanınan bu adam erməni millətçilərinin əlində bir alətə, əsl oyuncuqca çevrilmişdi. Onun barəsində ən dəqiq məlumata SSRİ Baş Prokurorluğunun mühüm işlər üzrə müstəntiqi, istintaq apararı qrupun rəhbəri Qalkin vermişdi: "Eduard Qriqorqyan tüfeyli həyat sürən bir cinayətkardır. Dəfələrlə həbs olunsada, sonradan azadlığa çıxmışdır. O, Sumqayıtda yeniyetmə uşaqları başına toplayıb müxtəlif cina-

yətlər törətməmişdi. Baş verən hadisələrdə onun cinayət eməlləri nəticəsində 5 erməni qətlə yetirilmiş, 8 qadın zorlanmışdır..."

Sumqayıtda baş verən hadisələrdən dərhal sonra Zori Balayan, Silva Kaputikyan kimiləri Qorbaçovla görüşür və həmin görüşdən sonra Sumqayıtda ordu yeridilir. Sumqayıtda komendant saati tətbiq olunur, qadağalar gücləndirilir.

1988-ci ilin mart ayının əvvəllərində hadisələr bir qədər səngisə də, şəhiylərin, uydurmaların, böhtanların miqyası xeyli genişlənməmişdi. Komendant saati başlayanandan sonra iki minə yaxın güməhsiz adam

temində çalışan ermənilər Dağlıq Qarabağın Ermənistanla verilməsi üçün gizli imzalar toplamağa başlamışdılar. Onlar "Krunq" erməni cəmiyyətinə yardım adı ilə pul köçürür, onu açıq və ya gizli maliyyələşdirirdilər. Gizli yolla toplanılan vəsaitin çoxu Yerevana göndərilirdi.

Tədqiqatçılar Sumqayıt hadisələrinin başlanmasını belə təsvir edirlər: 1988-ci il fevralın 27-28-də əsl vəhşiliklərin başlanğıcı qoyuldu. Əvvəlcə təşkilatçılar işə başladılar. Təxribatçı qrupun rəhbərləri hər kəsi inandırmağa çalışırdılar ki, Dağlıq Qarabağda və ermənilər yaşayan Azərbaycanda brazillərində ermənilərə qarşı kütləvi qırğın nəzərdə tutulub. Əgər bunların qarşısı vaxtında alınmasa, vəziyyət daha da gərginləşəcək. Hələ o vaxtlar Qorbaçovun ən yaxın köməkçiləri də milliyətcə

iyul ayının 18-də SSRİ Ali Sovetinin iclasında Mixail Qorbaçov deyib ki, qoşunlar Sumqayıta bir saat çəkilmədilər. Sonradan məlum oldu ki, bu faktın özü də yalandır. SSRİ müdafiə naziri Yazov "Sumqayıtın əks-sədası" sənədi filminin çəkiliş qrupuna müsahibə verərək bu fikri inkar edib. Sumqayıtlı jurnalist Eyrüz Məmmədov həmin görüşü belə xatırlayır: "SSRİ müdafiə naziri Yazov müsahibəsində bizə bildirdi ki, sovet ordusu heç vaxt heç yerə çəkmir. Baş komandanın əmrilə olmadan heç yerdə komendant saati elan etməyə ixtiyarımız yoxdur. Əsgərin silah işlətməyə, güllə atmağa icazəsi ola bilməz". Deməli, Mixail Qorbaçovun həmin iclasda söylədikləri ağ yalan olub. Sumqayıt hadisələrinin bütün planını onlar özləri cızıb.

əsgərinin "xılaskar" adına o qədər də inanmırdı. Belə işğəncələrə, cəzalara məruz qalanların sayı çox idi. Sumqayıt hadisələrinin güməhsiz qurbanları sayca çox olub. Bütün bunlar barədə dəqiq məlumat olsa da, cinayətkarlar cəzalandırılmayıb. Həmin günlərdə sumqayıtlı Əhməd Əhmədova da ölüm hökmü oxundu, özü də Moskvada.

Hadisələri təhlil edərkən bir daha sübut olunur ki, törədilən ağır cinayətlərin ssenarisi birbaşa Moskvada hazırlanıb. Elə nəzarət mexanizmi də mərkəzdən başlayıb. Arasdırmaçılar onu da sübut ediblər ki, Sumqayıt hadisələri başlayan gündən Moskva hər şeyi kənardan sükkutla izləyib. 1988-ci ildə Sumqayıtda müxtəlif millətlərdən olan 250 min 200 nəfər yaşayırdı. Onların 14200 nəfəri milliyətcə erməni idi.

Açıq-aşkar görünür ki, şəhərdə onların sayı o qədər də az olmayıb. Özü də onlar başqa millətlərlə müqayisədə sosial cəhətdən təminatlı olublar. Bütün bunlara baxmayaraq, özlərin yazıq və məzlum xalq kimi aparır, daim böyük güzəştlər istəyirdilər. Onların tələblərinə əməl olunmayanda şərə, böhtana əl atır, müxtəlif cinayətlər törədirdilər. Bir məsələ də ciddi maraq doğurur ki, onlar öz cinayətlərini ört-basdır etmək üçün müxtəlif hiylələrə əl atırdılar. Sumqayıt Dövlət Universitetinin kafedra müdiri işləyən Ramazan Məmmədov o hadisələri təhlil edərkən yazır: "Hadisələr baş verəndən dərhal sonra "Sumqayıt... Soyqırımı... Aşkarlıq..." adlı kitabca 50 min tirajla Yerevanda rus dilində nəşr olundu və tezliklə dünyanın müxtəlif dillərinə tərcümə edildi. Elə bil xüsusi təşkilat qrupu yaradılmışdı. Baş verən hadisələri təhrif edərək, şişirdərək öz xeyirlərinə geniş yayırdılar. Bütün bunlar bir daha sübut edir ki, ermənilər bu qanlı aksiyanın törədilməsinə ciddi hazırlaşmışdılar. Hər şey planlı şəkildə təşkil olunmuşdu. Əlbəttə, yene Moskvanın yardımı və rəhbərliyi ilə..."

Sumqayıt hadisələri hər il təhlil olunur, yeni faktlar üzə çıxır, cinayətkarların adı çəkilir. Düz 30 il ötür. Arasdırmaçıların yazdığı kimi, cinayətkarlar cəzasız qalıb. Keçmiş SSRİ Baş Prokurorluğunun istintaq qrupu ağır bir cinayət işinin arxiv materiallarını üzə çıxarıb. Bütün bunlar geridə qalsa da, əsl həqiqətlər gec-tez açılmalıdır. Bunu vaxt, zaman tələb edir...

Bəşir ŞƏRİFLİ,
"Azerbaijan"

Forpost ölkənin marionet prezidenti

Əvvəlki 1-ci səh.

105 üzvlük Ermənistan parlamentinin 58 nəfəri hakim Respublika Partiyası fraksiyası, 7-si hakim partiya ilə koalisiya təşkil edən "Daşnaksütyun" fraksiyasının üzvləridir. Odur ki, Ermənistan parlamentində çoxluq təşkil edən hakim partiyanın namizədi kimi Armen Sarkisyanın qələbə imkanı çox böyükdür.

Müxəlifət formal xarakter daşıyan prezident seçkilərdə iştirakda maraqlı deyil. Bu səbəbdən əsas müxəlifət qüvvələrinin namizədi müəyyən olunmayıb. Sadəcə, "Yelk" partiyası bu posta öz namizədi kimi Artak Zeynalyanın namizədliyini irəli sürüb. "Çarukyan" blokunun da A.Zeynalyana dəstək verməkdən imtina etməsi onun şanslarını xeyli azaldır. Bu vəziyyət hakimiyyətə öz niyyətini asanlıqla həyata keçirməyə imkan versə də, xalq və müxəlifət proseslərin bu səpkidə gəlməsindən narazıdır.

S.Sarkisyan siyasi terroru gücləndirir

Digər tərəfdən yeni il başlayanandan durmadan artan qiymətlər də öz növbəsində sosial-iqtisadi səpkidə əhalinin əsəblərini tarıma çəkməkdədir. Bu mənada hesab edilir ki, Sarkisyan və komandasının hakimiyyətdə qalmaq niyyəti elə də asan olmayacaq və onlar yenə əhaliyə, müxəlifətə qarşı güc tətbiq edərək niyyətlərinə çatmağa çalışacaqlar.

Baş verənlərlə bağlı müxəlif "Yelk" partiyasının sədri Nikol Paşinyan bildirir ki, hakimiyyətdə olanlar çirkin məqsədlərinə çatmaq üçün əslində, daim gücdən, terroridan istifadə ediblər. Buna sübut kimi 1999-cu il oktyabrın 27-də Ermənistan parlamentində baş verənlər göstərilir. 19 il əvvəl Ermənistan parlamentində törədilən terror aktı zamanı Ermənistan baş nazirinin müavini Vazgen Sarkisyan, parlamentin sədri Karen Demircyan, vitse-spikerlər Yuri Baxşyan və Ruben Miroyan, deputatlar Mikayıl Kotanyan, Armenak Armanakyan, Henrix Abramyan, nazir Leonard Petrosyan qətlə yetirilib.

Cinayət axtarış idarəsinin keçmiş rəhbəri Mueşeq Saqatelyan bildirir ki, cinayət işində o qədər fakt var ki, başqa heç nə axtarmağa ehtiyac yoxdur: "Aydyndır ki, sifariş Robert Koçaryan, onun əsas silahdaşı Serj Sarkisyan və "Daşnaksütyun" partiyasından olub. O zaman baş nazirinin müavini Vazgen Sarkisyan onlara mane olurdu. Vazgen Sarkisyan Ermənistanın Rusiya tərəfindən tamamilə idarə olunmasını istəmədi. Ona görə də, onun uzaqlaşdırılması tələşdi. Milli Məclisin sədri Karen Demircyan öldürüldü".

Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin rəhbəri Qurgen Yeqlazaryan da bildirir ki, Ermənistanda 27 oktyabr parlament tərəfini Rusiya xüsusi xidmət orqanları törətməyib: "Rusların 27 oktyabr hadisələrində iştirakı haqqında deyilənlər təkcə nənə nağılları deyil. Rusiyanın böyük dostu olan spiker Karen Demircyanı nə isə vurğulamaq üçün öldürə bilməzdilər. Hətta onun başına atəş açılıb ki, yaralı qalmasın. Sizcə, ruslar öz gələcəkləri qeyri-müəyyən və dumanlı olanda Ermənistanı bu cür vəziyyətdə qoymaq istəyirdilər? Heç zaman ola bilməzdi".

Hakimiyyətə qarşı ittihamlar kəskinləşir

Hesab edilir ki, məsələnin bu şəkildə qoyulması təsadüfi xarakter daşımır. Burada əsas diqqət mövcud rejimin cinayətkar mahiyyətinə yönəldir. Elə bu səbəbdən 10 il əvvəl martın 1-də baş verənlər də aktual şəkildə gündəmə gətirilib. Xatırladaq ki, həmin gün baş verən qanlı toqquşmada 10 dinc sakin öldürüldü, 200 nəfər müxtəlif dərəcədə xəsarət alıb. Daha 100 nəfər isə həbs edilib. Həmin hadisələrin araşdırılması və faktların toplan-

ması üzrə qrup hələ də bu olayda əli olanları üzə çıxarmayıb.

"İn.am" saytı yazır ki, 2008-ci il prezident seçkisindən sonra Robert Koçaryan və Serj Sarkisyan Levon Ter-Petrosyanın küçələrdəki tərəfdarlarının öhdəsindən gəlmək üçün xalqa qarşı terror aktı törətməkdən çəkinməyiblər: "O vaxt 23 fevralda Koçaryan 1 mart qanlı əməliyyatının hazırlığına başladı. Bununla o, Petrosyanın ümumxalq hərəkatını dağıtmaq və Sarkisyan hakimiyyətini minalamaq istəyirdi. Koçaryan 10 illik hakimiyyəti dövründə dövlətə qarşı ikinci cinayətini işlətməmişdi. 27 oktyabr 1999-cu ildə onun vasitəsilə dövlət elitası başsız qaldı, 1 mart 2008-də isə Ermənistan cəmiyyəti hədəf oldu. Bu məsələdə onun göstərişlərinə yerinə yetirən Sarkisyan xalqa qarşı terrora əl atdı".

Məsələ "Yelk" partiyası tərəfindən də fəal şəkildə gündəmə gətirilib. Partiya 10 il əvvəl martın 1-də Yerevanda baş verən qanlı hadisələrdə Serj Sarkisyan və onun komandasını günahlandırır. Partiyanın rəhbəri Nikol Paşinyan da 1 mart hadisələrinin hakim partiyanın biabırçılığı olduğunu söyləyir. Deputat 2008-ci il martın 1-də paytaxtda baş verən qanlı iğtişaşlarla bağlı hazırladıqları beş bənddən ibarət ittiham aktını müzakirəyə təqdim edib. O qeyd edib ki, hakimiyyət 10 il əvvəl qətlə yetirdiyi vətəndaşların ailələrinə və zorakılıq tətbiq etdiyi insanlara yüksək məbləğdə kompensasiya ödəməlidir.

Keçmiş baş prokuror Gevork Kostanyan da 2008-ci ilin mart hadisələrini ələ tarixi üçün qara ləkə hesab edir: "Martın 1-də baş vermiş hadisələrin öyrənilməsi və faktların toplanması üzrə qrup hələ də hadisələrdə əli olanları üzə çıxarmayıb".

1 mart qurbanları cəmiyyətə cinayətkar kimi təqdim edilir

Nikol Paşinyan isə bildirir ki, məhz Serj Sarkisyan keçmiş müdafiə naziri Seyran Ohanyan həmin gün şəhərin küçələrinə qoşun yeridilməsi tapşırğını verib. Xüsusi təyinatlı qoşunlar mitinqə toplaşanların üzərinə yeridilib. Aksiya zamanı iğtişaşları da Sarkisyanın müklü geyimdə olan adamları törədiblər.

Paşinyan diqqətə çatdırıb ki, 1 mart qurbanları cəmiyyətə cinayətkar kimi təqdim edilir: "Onlar sadəcə, Ermənistanda növbəti prezident seçkisindən sonra seçkinin nəticələrinə etiraz edən dinc sakinlər olublar. İki gün davam edən etiraz aksiyası mitinq iştirakçıları və polis arasında qarşıdurma ilə yekunlaşıb. Sarkisyan isə hakimiyyəti zor gücünə ələ keçirdikdən sonra ölkə rəhbəri kimi üzərinə düşən funksiyaların heç birini həyata keçirə bilməyib. Hətta hakimiyyət 10 il əvvəl öldürüldüyü insanların ailəsinə kompensasiya belə ödəməyib".

Bu duruma Paşinyan beynəlxalq insan haqları qurumlarını Ermənistandakı özbəşinalıqlara göz yummamaya çağırıb. Həminin ölkənin baş prokurorluğuna 10 il əvvəl baş verənlərlə bağlı düzgün tədqiqat aparılmasını tövsiyə edib. İğtişaşlar zamanı öldürülən 29 yaşlı Yerevan sakini Qor Kloyanın atası da deyir ki, indiki hakimiyyət onların övladlarının qanı üzərində qurulub. Ona görə də bu hökumətdən yaxşıya doğru heç nə gözləmir. Qanlı iğtişaşlar zamanı zərərçəkənlər cinayətkarların cəzalandırılması üçün Avropa Məhkəməsinə də müraciət ediblər. Şikayətə payızda baxılacağı gözlənilir.

Bütün bunların Ermənistanda prezident seçkilərinə bir neçə gün qalmış gündəmə gətirilməsi isə təsadüfi sayılmır. Hesab olunur ki, bununla müxəlif qüvvələr hakimiyyətə qarşı daha bir istiqamət üzrə təzyiqlərə başlayıb. Bu da ölkədə vəziyyəti daha da gərginləşdirir.

Elçin CƏFƏROV,
"Azerbaijan"

Mülki müdafiə sahəsində maarifçilik artırılır

Ümumdünya Mülki Müdafiə günü ilə bağlı ənənəvi olaraq Səbail rayonunda silsilə tədbirlər keçirilir. Bu münasibətdə 132-134 №-li Təhsil Kompleksində Səbail Rayon İcra Hakimiyyəti və Fövqəladə Hallar Nazirliyi Səbail Rayon Fövqəladə Hallar və Mülki Müdafiə şöbəsinin birgə təşkilatçılığı ilə maarifləndirici tədbir keçirilmişdir.

Səbail Rayon İcra Hakimiyyətinin, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Mülki Müdafiə Qoşunları MM İdarəsinin, Nazirliyin Dövlət Yangından Mühafizə İdarəsinin Səbail rayon hissəsinin, Səbail Rayon Təcili və Təxirəsalınmaz Tibbi Yardım Stansiyasının, bələdiyyənin əməkdaşları, rayon Veteranlar təşkilatları, Qızıl Aypara Cəmiyyəti rayon bölməsinin nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən tədbir 132-134 №-li Təhsil Kompleksinin direktoru, əməkdar müəllim Sara Xanlarova açıq elan edərək təbiri keçirməli məqsədi barədə danışıbmışdır.

Səbail Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Eldar Ağayev bildirmişdir ki, Ümumdünya Mülki Müdafiə günü münasibəti ilə rayon icra hakimiyyəti tərəfindən müvafiq sərəncam qəbul olunmuş və bir sıra tədbirlər hazırlanmışdır. Buna uyğun olaraq rayonun bir çox idarə və təşkilatlarında, o cümlədən təhsil müəssisələrində maraqlılandırıcı xarakterli tədbirlər keçirilir.

Rayonun Fövqəladə Hallar və Mülki Müdafiə şöbəsinin reisi, polkovnik-leytenant Nazir Əkbərov tədbirin keçirilməsinin əhəmiyyətindən danışaraq bildirdi ki, əsas məqsəd şagirdləri maarifləndirmək, baş verə biləcək təbii fəlakət, yanğın və qəza hadisələri zamanı düzgün tətbiyə olunmasının öyrədilməsidir.

Çıxışlardan sonra məktəbin həyətində sünl yanğın hadisəsi təşkil olundu və həyəcan signalı verildi. Növbəti müəllimlərin köməyi ilə məktəbin şagird kontingenti 4 dəqiqə ərzində məktəb binasının təxliyə olundu. Təxliyə olunan andan şərti xilasətmə əməliyyatına başlandı. Əvvəlcə "112" qaynar telefon xəttinə məlumat verildi.

Tədbirdə məktəb şagirdlərinin iştirakı ilə hadisə zamanı məktəb binasında qalan yararlılar həyətə çıxarıldı.

Onlara ilkin tibbi yardım göstərildi və təcili yardım maşınları ilə xəstəxanalara aparıldılar. Yanğın zamanı yangınsöndürmə manqasının üzvləri tərəfindən yanğın lokalizə edildikdən söndürüldü. Ətrafdakı radiasiyanın müəyyən olunması, əleyh-qaz və digər vasitələrdən istifadə qaydaları izah edildi. Təlimlər çərçivəsində xilasəddi, yangınsöndürmə, radiasiya əleyhinə və digər mühafizə vasitələrinin, FHN xiləscilərinin xüsusi texnikası və alətlərinə baxış keçirildi.

Sonra orta məktəbin sifniflərində maarifləndirici açıq dərslər keçirildi. Bu dərslərdə şagirdlərə əyani vəsaitlər və video filmlər nümayiş olundu, onların fəvqəladə hallarla bağlı bilikləri yoxlandı.

Səbinə MƏMMƏDOVA,
"Azerbaijan"

Kaliforniya Senatında Sumqayıt hadisələri ilə bağlı keçirilən dinləmələrdə erməni lobbisi ifşa olundu

ABŞ-ın Kaliforniya ştatının paytaxtı Sakramento şəhərində erməni lobbisinin təşkilatçılığı ilə Kaliforniya Ştat Senatında Sumqayıt hadisələrini 30 illiyinə, Kaliforniya ştatı ilə Ermənistan arasında iqtisadi əlaqələrin təşviqinə və Türkiyədən Kaliforniya sərmayələrinin çıxarılmasına həsr olunan dinləmələr keçirilib.

Təxminən 1 milyonadək erməninin yaşadığı Kaliforniyadakı erməni lobbisinin aramsız səylərinə və ayrı-ayrı senatorlara böyük məbləğlərdə pul xərcləməsinə baxmayaraq, Kaliforniya Ştat Senatının 40 üzvündən yalnız ikisi (şəyt yoldaşı erməni olan senator Skot Vilk və erməni lobbisinin çoxdankı havadarı senator Entoni Portantino) tədbirə qatılıb.

Dinləmələr haqda xəbər aldıqdan dərhal sonra Kaliforniyada fəaliyyət göstərən Şimali Kaliforniya Azərbaycan Mədəniyyət Cəmiyyətinin və Amerika Azərbaycan Mədəniyyət Cəmiyyətinin fəal üzvləri, o cümlədən Həmid Azəri, Samir Lütvaliyev, Anar Usubov və digərləri tədbirə qatılıblar.

Tədbirdə Azərbaycanda yaşadığını və Sumqayıt hadisələrinin canlı şahidi olduğunu iddia edən erməni lobbisinin nümayəndəsi ölkəmiz əleyhinə böhtan xarakterli çıxış edərək, 1988-ci ilin Sumqayıt hadisələrini özlərinin uydurduğu versiyada təqdim edib. Senator Portantino və Vilk də ona dəstək verərək erməni lobbisinə yardımçı olmuşdular.

Dinləmələrdən sonra prosedür qaydalarına uyğun olaraq şərh və

suallar verilib. Azərbaycan icmasının gənc üzvlərindən biri senator Portantinoya müraciət edərək deyib: "Siz Sumqayıt hadisələrindən danışdınız. Halbuki bu hadisələri törədənlər məsuliyyətə cəlb edilib. Onlardan biri də Qriqorqyan adlı erməni idi. Ancaq 1992-ci ildə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Xocalıda dinc azərbaycanlılara qarşı həyata keçirilmiş insanlıq əleyhinə dəhşətli cinayətin günahkarları indiyədək cəzasız qalıblar. Siz niyə çıxışınızda bu faktları qeyd etməirsiniz? Xocalı qətləmi ilə bağlı dinləmələr keçirəcəksinizmi?" O, senatoru məsələyə birtərəfli yanaşmamaya çağırıb. Bu cür sualı gözləməyən senator Portantino pərt şəkildə məsələni araşdıracağını bildirdi.

Digər icma nümayəndələri çıxışında əslən Qarabağdan olduğunu, Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü nəticəsində 1 milyondan artıq azərbaycanlının öz doğma yurdlarından didərgin düşdüyünü, hüquqlarının

kobud şəkildə pozulduğunu qeyd edərək, "Siz öz torpaqlarına qayıtmadı, gözləyən bir milyon insana nə deyə bilərsiniz?" sualını ünvanlayıb. Senator Portantino suala cavab verməkdən yayınıb.

Sonra daha bir soydaşımız, nüfuzlu Kaliforniya Berkli Universitetinin tələbəsi çıxış edərək deyib: "Biz sizə sorğu ünvanlayaraq Azərbaycan icmasından da bir nümayəndənin bu dinləmələrə dəvət olunması və erməni nümayəndə ilə yanaşı çıxış etməsini xahiş etmişdik. Mənim sualım budur ki, hər iki tərəfin fikirlərini dinləmək əvəzinə, siz niyə məsələyə birtərəfli yanaşaraq yalnız erməni tərəfinə söz vermişsiniz?"

Daha bir icma nümayəndəmiz isə deyib: "Siz qırğınlar törətmisiz avtoritar rejimlərdən danışdınız. Lakin hazırda Ermənistanda hakimiyyətdə olan rejimi qeyd etmədiniz. Halbuki Ermənistanı bu gün idarə edən və siz, senator, Ermənistana səfərləriniz zamanı görüşdüyünüz o insanlar vaxtı-

lə yüz minlərlə dinc azərbaycanlıya qarşı qırğınlar törətmis şəxslərdir. Burada yaşayan və fəaliyyət göstərən erməni lobbisi və Ermənistan vətəndaşları sizə bu cür yalan məlumatlar çatdırırlar və siz, senator, bütün Kaliforniyanı təmsil edən rəsmi nümayəndə kimi bu yalanları sorğulayacaq ilk şəxs olmalısınız. Biz, Kaliforniya sakinləri bundan çox məyus. Biz azərbaycanlılar sizin dəstəklədiyiniz Ermənistan tərəfindən qırğınla məruz qalmışdır. Ancaq siz həqiqətlərə göz yumursunuz, qarşı tərəfi dinləmək, doğruları öyrənmək istəmirsiniz. Mən buna çox təəssüf edirəm və sizə görə çox utanıram".

Çıxış edən digər icma üzvləri, o cümlədən Xocalı soyqırımı şahidi Anar Usubov senatorları məsələyə birtərəfli yanaşmamaya çağırıblar. Onlar Ermənistan Azərbaycan münasibəti, Xocalı soyqırımı haqqında faktlar irəli sürərək, Azərbaycanın haqq səsinə çatdırıblar. Dinləmələrdə iştirak edən, ABŞ-dakı radikal erməni lobbisinin aparıcı təşkilatları olan Amerika Ermənilər Milli Komitəsinin və Amerika Erməni Assambleyasının rəhbər şəxsləri söz alaraq E.Portantino nu düşüdüyl pis durumdən çıxarmağa çalışsalar da, əksinə, dolayış kirləri ilə özlərini bir daha ifşa ediblər.

Senator E.Portantino icma üzvlərinin ünvanladığı suallara çıxışlardan sonra cavab verəcəyini bildirib də, tədbirin sonuna kimi sessiz qalaraq heç bir münasibət bildirməyib və ümumən sözlərlə dinləmələri yekunlaşdırıb.

Azərbaycan Məktəb İdmanları Federasiyasının təqdimat mərasimi keçirilib

Martın 1-də Milli Olimpiya Komitəsində Azərbaycan Məktəb İdmanları Federasiyasının (AMİF) təqdimat mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə gənclər və idman naziri Azad Rəhimov, Milli Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidenti Çingiz Hüseynzadə, Milli Olimpiya Komitəsinin baş katibinin müavini Azər Əliyev, təhsil nazirinin müavini Fəridun Qurbanov, Milli Məclisin deputatı, Azərbaycan Məktəb İdmanları Federasiyasının prezidenti Səvinc Hüseynova, Milli Məclisin gənclər və idman komitəsinin sədri Fuad Muradov, AFFA-nın baş katibi Elxan Məmmədov və digər şəxslər iştirak ediblər.

AMİF-in prezidenti S.Hüseynova tədbirdə çıxış edərək Azərbaycan idmanının inkişafından danışdı. O, ölkəmizdə əsas ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan dövlət idman siyasətinin bu gün uğurla həyata keçirildiyini vurğulayıb. Federasiya prezidenti idmanın məktəblərdə geniş tətbiq edilməsinin vacibliyini qeyd edərək deyib ki, AMİF-in yaradılmasının əsas məqsədi məhz budur. 2017-ci ildə təsis edilən Azərbaycan Məktəb İdmanları Federasiyası Ədliyyə Nazirliyində dövlət qeydiyyatından keçib. Beynəlxalq Məktəb İdman Federasiyası (BMİF) idmanın 43 növünü əhatə edir. Azərbaycanda isə 10-dan çox idman növü AMİF-in proqramına daxildir. S.Hüseynova AMİF-in yaradılmasına və

fəaliyyətinə göstərilən dəstəyə görə Gənclər və İdman, Təhsil nazirliklərinə minnətdarlığını bildirib.

Sonra Beynəlxalq Məktəb İdman Federasiyası (BMİF) ilə bağlı videoçarx nümayiş olub. Bildirilib ki, BMİF 1972-ci ildə Avropanın 21 ölkəsinin təşəbbüsü ilə təsis edilib. Təşkilatın əsas məqsədi məktəblərdə idmanın və sağlam həyat tərzinin tətbiqi üçün beynəlxalq yarışların təşkil edilməsidir.

Gənclər və idman naziri Azad Rəhimov çıxışında bildirib ki, AMİF Azərbaycanda yaradılan 84-cü idman federasiyasıdır. Federasiyanın fəaliyyətə başladığı gündən uğurlu və səmərəli fəaliyyət göstərdiyini diqqətə çatdıran nazir deyib: "Qarşıda böyük beynəlxalq yarışlar var. Məktəblərimiz əvvəlki dövrlərdə belə yarışlarda iştirak ediblər. Onlar bundan sonra AMİF vasitəsilə daha çox turnirə qatılacaq və uğurlar qazanaçaqlar. İdmançılarımız məktəb yaşlarından formalaşmağa başlayırlar. AMİF həm məktəblilərimizin sağlam həyat üçün vacib funksiyaya yerini tutur. Federasiyanın işinə Milli Olimpiya Komitəsi, Gənclər və İdman Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi və digər qurumlarımız dəstək göstərəcəklər. AMİF-ə uğurlar arzulayırıq".

MOK-un vitse-prezidenti Çingiz Hüseynzadə vurğulayıb ki, idmanın inkişafı hər bir ölkədə məktəb idmanının səviyyəsindən asılıdır. "Azərbaycanda məktəblərdə "Olimpiya hərəkatı" layihəsi həyata

keçirilib. Bu layihədə minlərlə şagird iştirak edib. AMİF-in yaradılması da şagirdlər arasında idmanın inkişafına təkan verəcək. Federasiyanın iş planları digər federasiyalara da bildirilməlidir ki, onlar da qarşıdakı mötəbər yarışlara hazırlaşsınlar. Yəqinə amalmız yeniyyətəmlər və gənclərin sağlam olmaları, məktəblərdə idman dərslərinin yüksək səviyyədə keçirilməsidir. MOK bu işdə hər zaman öz dəstəyini göstərməyə hazırdır".

Təhsil nazirinin müavini Fəridun Qurbanov AMİF-in yaradılmasının ölkəmizin həyatında mühüm ictimai hadisə olduğunu qeyd edib. Azərbaycanda idmanın inkişafına yüksək diqqət və qayğı göstərildiyini vurğulayan nazir müavini AMİF-in uğurlu fəaliyyət göstərəcəyinə əminliyini bildirib. Orta məktəblərdə idmanla bağlı layihələrin uğurla həyata keçirildiyini diqqətə çatdıran F.Qurbanov "Olimpiya hərəkatı" proqramının əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirib və belə tədbirlərin gələcəkdə də təşkilinin vacibliyini söyləyib.

Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin sədri Fuad Muradov AMİF-ə və federasiyanın prezidenti S.Hüseynovaya uğurlar arzulayaraq qurumun yaradılmasının önəmini vurğulayıb. Komitə sədri AMİF-in fəaliyyətinin paytaxtla yanaşı, regionlarda da səmərəli təşkil edilməsinin diqqət mərkəzində saxlanılmasının vacibliyini bildirib.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı "Ani ödənişlər sistemi"nin yaradılması üzrə açıq tender elan edir

1. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı "Ani Ödənişlər Sistemi"nə (bundan sonra - AÖS) dair tətbiqi proqram təminatları, avadanlıqlar, standart proqram təminatları və sistem proqram təminatlarının təchizatı, quraşdırılması və sistemin yaradılması üzrə açıq tender keçirir.
2. Tenderdə iştirak etmək üçün iddiaçı aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidir:
 - tenderdə iştirak üçün yazılı müraciət;
 - iddiaçının hüquqi statusunu əks etdirən hüquqi sənədlərin (nizamnamə, dövlət qeydiyyatı haqqında şəhadətnamə və ya rəystrdən çıxarış və s.) notarial qaydada təsdiq edilmiş surətləri;
 - tender təklifini və satınalma müqaviləsini imzalamaq səlahiyyətinə malik olan şəxsin səlahiyyətlərini təsdiq edən sənəd;
 - iki nüsxədə (əsl və surəti) Azərbaycan və (və ya) ingilis dilində tender təklifi (tender təklifi 08 iyun 2018-ci ilədək qüvvədə olmalıdır);
 - tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi haqqında bank arayışı;
 - tender təklifinin qiymətinin 1 (bir) % məbləğində bank təminatı (Əsas şərtlər toplusuna əlavə edilən formada);
 - son 1 (bir) il üzrə maliyyə vəziyyəti barədə bank arayışı;
 - Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış (xarici iddiaçılar tərəfindən məlumat);
 - iddiaçı tərəfindən AÖS üzrə təklif olunan tətbiqi proqram təminatı kompleksinin nüvəsinin onun öz məhsulu olmasını təsdiq edən müvafiq sənəd;
 - iddiaçının təklif etdiyi serverlərin əməliyyat sistemləri üzrə ən azı 2 (iki) sertifikatlı mütəxəssisinin olmasını təsdiq edən sənədlər;
 - iddiaçının təklif etdiyi məhsulun Sifarişçinin müəyyən etdiyi funksional tələblərə uyğun olaraq ən azı 2 (iki) ölkədə geniş miqyasda (mərkəzi banklar, hökumətlər, mərkəzi kliring sistemləri və s.) tətbiq edildiyini və ya hazırda icra edilməkdə olduğunu təsdiq edən sənəd (məlumat);
 - tenderin Əsas şərtlər toplusunda göstərilən digər sənədlər və məlumatlar.

3. İddiaçıların tender təkliflərinin qiymətləndirilməsi meyarları: maliyyə və texniki amillər.
4. İşlərə başlanılması və yerinə yetirilməsi müddəti - tender üzrə müqavilə imzalandığı gündən ən gec 18 (on səkkiz) ay ərzində.
5. İddiaçı tender təklifini və tender təklifinin bank təminatını 24 aprel 2018-ci il saat 18:00-a qədər möhürlənmiş, imzalanmış, yazılı surətdə ikiqat zərfdə, digər tələb olunan sənədləri isə ən gec 13 aprel 2018-ci il saat 18:00-a qədər möhürlənmiş, imzalanmış, yazılı surətdə bağlı zərfdə Mərkəzi Bankın Bakı şəhəri, R.Bəhbudov küçəsi 90 ünvanında yerləşən inzibati binasına təqdim etməlidir. Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərflər və sənədlər açılmadan geri qaytarılacaq və iddiaçı tenderdən kənarlaşdırılacaqdır.
6. İddiaçılar tenderdə iştirak haqqı kimi Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının aşağıdakı hesabına 300 (üç yüz) manat məbləğində vəsait köçürməlidir:

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı:
Hesab №: AZ25NABZ01701190000000001944,
Kod: 501004,
VÖEN: 9900071001,
Müxbir hesab: AZ74NABZ01451700000000001944
SWIFT kod: NABAZZ2C.

Xarici iddiaçılar iştirak haqqını ödəniş gününə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının rəsmi məzənnəsi ilə ABŞ dollarında aşağıda göstərilmiş hesaba ödəyə bilərlər:

Müxbir bank:
USD correspondent bank: Deutsche Bank Trust Company Americas New York, NY US, BKTRUS33
Beneficiary: Central Bank of the Republic of Azerbaijan, NABZAZ2X, acc. 04419124
Internal account name and number: Account for tender incoming, AZ25NABZ01701190000000001944

7. Tenderdə iştirak etmək istəyən hər bir şəxs iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank arayışını təqdim edərək Mərkəzi Bankın inzibati binasında Azərbaycan və ingilis dillərində tərtib olunmuş tenderin Əsas şərtlər toplusunu əldə edə bilər.

Əlaqələndirici şəxs: Emil Rüstəmov (Ödəniş sistemləri və hesablaşmalar departamentinin əməkdaşı). Telefon: +994124931122 (548), +994502300980, elektron poçt ünvanı: Emil_Rustamov@cbar.az.

Tender komissiyası

Beynəlxalq aləm HADİSƏLƏR, FAKTLAR

AI və Vaşinqton İranla nüvə sövdələşməsinə müzakirə edəcəklər

Bu ay İranla nüvə sövdələşməsi ilə bağlı danışıqlar aparmaq üçün avropalı və amerikalı məmurların görüşü planlaşdırılmışdır. Bu barədə Almaniya Xarici İşlər Nazirliyindəki mənbəyə və "The Times of Israel" qəzetinə istinadən "Röyter" agentliyi xəbər verir.

Eyni zamanda, başqa bir avropalı diplomat dəqiqləşdirmişdir ki, danışıqlar martın 15-nə təyin edilmişdir.

yətini məhdudlaşdıraraq onun beynəlxalq nəzarətə verilməsi öhdəliyi götürmüşdür.

Sövdələşmə nəticəsində Tehranın öz nüvə proqramını məhdudlaşdıracağı müqabilində İranla qarşı iqtisadi sanksiyalar götürülmüşdür. Bu saziş 2015-ci ildə ABŞ, Çin, Fransa, Rusiya, Böyük Britaniya, Almaniya, Avropa İttifaqı və İran tərəfindən imzalanmışdır. Bunun müqabilində Tehran özünün nüvə fəaliyyətini məhdudlaşdıraraq onun beynəlxalq nəzarətə verilməsi öhdəliyi götürmüşdür.

ABŞ Suriyada 20 hərbi baza yaradıb

Suriyaya xaricdən müdaxilə, məsələn, ABŞ-in kürdlərin yaşadığı rayonlarda 20-yə yaxın hərbi baza inşa etməsi ölkədə sülhə və sabitliyə mane olur. Bu barədə Rusiya Federasiyası Təhlükəsizlik Şurası katibinin beynəlxalq təhlükəsizlik məsələləri üzrə köməkçisi Aleksandr Venediktova istinadən "RIA Novosti" agentliyi xəbər verir.

Venediktov agentliyə müsahibəsində demişdir: "Suriya böhranına nəqərdən davam edən müdaxilə ölkədə sülhün və sabitliyin bərqərar edilməsinə maneçilik törədir. Məsələn, kürdlərin özünümüdafiə dəstələrinin nəzarət etdiyi ərazilərdə ABŞ 20-yə yaxın hərbi baza yaratmışdır".

Pikassonun rəsm əsəri 69,4 milyon dollara satıldı

Məşhur ispan və fransız rəssamı Pablo Pikassonun "Beretli və damadama paltarlı qadın" əsəri Londonda keçirilmiş hərracda 69,4 milyon dollara satılmışdır. Bu barədə "İnterfaks" agentliyi xəbər verir.

1937-ci ildə çəkilmiş şəkildə rəssamın rəfiqəsi, natürçüsü və ilham mənbəsi Mariya-Tereza Valtər təsvir olunmuşdur. Bu portret yaranmadan iki il əvvəl onların Mayya adlı qızı dünyaya gəlmişdi.

TASS agentliyinin xəbərinə görə, bu həftə Pikassonun əsərləri Böyük Britaniyanın paytaxtında kolleksiyaçılar arasında populyardır. Belə ki, srağagün rəssamın daha iki əsəri 31,4 milyon dollara satılmışdır.

ABŞ Venesueladan neft idxalını dayandıra bilər

ABŞ administrasiyası Venesuelanın neft bazarına qarşı sanksiyalar tətbiq etmək niyyətindədir. Bu barədə "Röyter" agentliyi xəbər verir.

Məlumatla görə, belə bir qərar Venesuela lideri Nikolas Maduronun yeni-dən prezidentliyə namizədliyini irəli sürməsi ilə əlaqədardır. Vaşinqton isə buna qarşı çıxır. Venesueladan ABŞ-a neft ixracatına tam qadağa qoyulacağı istisna edilmir.

Ağ evdən bildirmişlər ki, bu məsələ ilə bağlı hələ son qərar qəbul edilməmişdir və Prezident Administrasiyası məsələni araşdırır. Güman olunur ki, belə bir qərar yaxın perspektivdə neft bazarına ciddi zərbə vura bilər.

Əfqanıstanda 9 nəfər taliblərin girovluğundan azad olundu

Bir neçə gün əvvəl Əfqanıstanın cənubunda "Taliban" hərəkatının silahlıları tərəfindən girov götürülmüş 30 nəfərdən 9-u azad edilmişdir. Bu barədə "Pajvak" agentliyi xəbər verir.

Xatırladaq ki, ötən çərşənbə axşamı silahlılar Qəndəhar və Uruzqan əyalətlərinin arasında hərəkət edən avtobusda sərnəşinləri oğurlamışdılar. Girov götürülənlərin şəxsiyyətləri müəyyənləşdirilməmişdir.

Agentliyin xəbərinə görə, adamların bir qismi Uruzqan əyalətində azadlığa buraxılmışdır. Bundan əvvəl ölkənin cənub rayonlarında xeyli ərazi ələ keçirmiş "Taliban" hərəkatı hazırda iri şəhərlərə hücum edir. Ölkə ərazisində həm də İŞİD terrorçu qruplaşmasının nüfuzu güclənmişdir.

Əhalinin tibbi müayinəsi davam edir

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq bölgələrdə əhalinin profilaktik müayinəsi davam edir. Xəstəlikləri vaxtında aşkarlamaq və müalicəsinə təşkil etmək məqsədi daşıyan bu humanist aksiya Sumqayıtda yüksək səviyyədə həyata keçirilir. Bu məqsədlə şəhər icra hakimiyyətinə xüsusi qaragah yaradılıb, qrafik tərtib olunub. Həmçinin müxtəlif ixtisaslı peşəkar həkimlərdən ibarət həkim briqadaları yaradılıb.

Sumqayıt Şəhər Səhiyyə Şöbəsinə AZƏRTAC-a bildirilib ki, şəhərdə qeydiyyatda olan əhalinin 240 min 540 nəfəri fevralın 12-dən mayın 12-dək pulsuz kütləvi tibbi müayinədən yararlanma bələcək. Profilaktik tibbi müayinələrin aparıldığı müəssisələr müəyyənləşdirilib və lazımi tibbi ləvazimatlarla təmin olunub. Belə ki, əhalinin tibbi müayinəsi şəhərin əsasən 9 tibb müəssisəsi tərəfindən həyata keçirilir. Əhali yerli telekanal və qəzetlər vasitəsilə tibbi müayinələrin aparılması barədə ətraflı məlumatlandırılıb.

Tərtib edilmiş qrafik əsasında şəhər ərazisində fəaliyyət göstərən səhiyyə ocaqlarına profilaktik tibbi müayinələr üçün müraciət edən hər bir pasiyent qeydiyyatdan keçirilir və həkim-mütəxəssislər tərəfindən ilk müayinə aparılır. Tibbi göstəriş ol-duqda onlara köməkçi - instrumental tibbi müayinə tətbiq edilir və lazım gəldikdə, digər mütəxəssislərlə konsultasiya olunurlar.

Fevralın 12-dən martın 1-dək 45 min 358 şəhər sakinini tibbi müayinədən keçib. Onlardan 3672-si ambulator, 227-si stasionar müalicəyə cəlb edilib, 4 nəfər isə cərrahi əməliyyat olunub.

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, respublikamızın bütün bölgələrində, o cümlədən Qobustan rayonunda əhalinin ödənişsiz kütləvi tibbi müayinəsi davam edir.

Rayon icra hakimiyyətinə bildirilib ki, tibbi müayinələr əvvəlcədən tərtib olunan qrafik əsasında rayon mərkəzi xəstəxanasında, Təklə və Sündü kənd sahə xəstəxanalarında aparılır. İndiyədək 3923 nəfər müayinədən keçib. Onlardan 217 nəfər ambulator, 18 nəfər stasionar müalicəyə cəlb edilib. 17 nəfər isə Bakı şəhərinə, ixtisaslaşdırılmış klinikalara göndərilib. Artıq rayonun bir yaşayış məntəqəsində - Təklə kəndində bu humanist aksiya başa çatıb.

Qeyd edək ki, rayon icra hakimiyyəti başçısının sərə-

camı ilə yaradılan xüsusi komissiya əhali arasında geniş təbliğat və məlumatlandırma işləri aparır, aksiyanın müvəffəqiyyətlə keçirilməsi üçün lazımi tədbirlər görür. Aksiya çərçivəsində rayon üzrə 25 min nəfərdən artıq sakin tibbi müayinədən keçiriləcək.

Ölkə vətəndaşlarının kütləvi tibbi müayinədən keçirilməsi aksiyası Tovuz rayonunda da uğurla davam etdirilir. Bu məqsədlə Tovuz Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında müvafiq komissiya yaradılıb, qrafik tərtib olunub. Həmçinin müxtəlif ixtisaslı peşəkar həkimlərdən ibarət həkim briqadaları təşkil edilib.

Rayon mərkəzi xəstəxanasından bildiriblər ki, indiyədək 17 min 328 sakin müayinə olunub. Müayinə olunanlardan 1604 nəfər ambulator, 12 nəfər stasionar müalicəyə cəlb edilib. Rayon sakinlərindən 6 nəfər isə müalicələrini davam etdir-mək üçün Bakı şəhərinin ixtisaslaşdırılmış xəstəxanalarına göndərilib.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi, general-leytenant Arzu Rəhimova əmisi

HÜSEYN RƏHİMOVUN

vəfatından kədarlənidiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin rəhbərliyi və kollektiv məhkəmənin hakimi Əflatun Qasımovaya qardaşı

ƏLİHÜSEYN QASIMOVUN

vəfatından kədarlənidiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Sabuncu Rayon Prokurorluğunun kollektiv rayon prokuroru Ceyhan Şirinova əzizi

İLQAR MAHMUD OĞLU RƏHİMOVUN

vəfatından kədarlənidiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bakı Dövlət Universitetinin rektorluğu Biofizika və molekulyar biologiya kafedrasının dosenti

NƏRGİZ MƏMMƏD ƏLİ QIZI ZEYNALOVANIN

vəfatından kədarlənidiyini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Müəllif Hüquqları Agentliyinin rəhbərliyi və kollektiv Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin direktor müavini Gülşən Pasayevaya atası

MƏMMƏDƏLİ PAŞAYEVİN

və anası

ŞƏRQIYYƏ XANIMIN

vəfatından kədarlənidiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

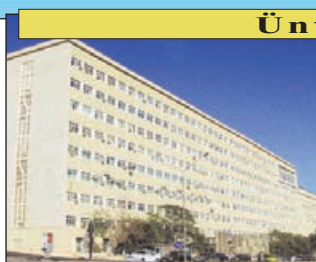
İlqar Əlimirzayev Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi, general-leytenant Arzu Rəhimova əmisi

HÜSEYN RƏHİMOVUN

vəfatından kədarlənidiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti
529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az_reklam@azeronline.com
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
538-97-96,
Məsul katib - 539-43-23,
Məsul katib müavini - 539-44-91,
Parlament və
siyasət şöbəsi - 539-72-39, 539-63-82,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,
Xalqqa əlaqə şöbəsi - 539-84-41,

Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60,
Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Fotoinformasiya şöbəsi - 538-84-73,
Mühasibat - 539-59-33,
Faks - (+994 12) 5398441

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin
kompüter mərkəzində
yığılıb səhifələnməmiş,
"Azərbaycan" nəşriyyatında
çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda
süyləniblərə bərabər,
dörc üçün göndərilən digər
yazılardakı fikirlər də
Azərbaycan dövlətinin
mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet

Tiraj 8916

Sifariş 570